

Voorwoord

Dit is het jaarverslag 2009 van de Stichting openbaar Primair Onderwijs (SPO) Utrecht. In 2009 telde de SPO Utrecht 32 openbare scholen, waar ongeveer 900 personeelsleden het onderwijs aan circa 8800 kinderen in de stad Utrecht verzorgden.

Het geven van goed onderwijs is de primaire taak van de SPO Utrecht. Om dat te realiseren werken we met een meerjaren Koersplan, waarin de doelen zowel op bestuurs- als schoolniveau geformuleerd zijn. De activiteiten die gericht zijn op het behalen van de gestelde doelen, worden jaarlijks in een jaarplan opgenomen. In 2009 werd onder meer gewerkt aan:

- een vervolgaanpak van de implementatie van kwaliteitszorg
- een verdere ontwikkeling van resultaatgericht en passend onderwijs
- de verbetering van de huisvesting van de scholen door middel van het Masterplan PO
- een professioneel werkklimaat, good governance en professionele medezeggenschap
- samenwerking met maatschappelijke partners in stad en regio

De SPO Utrecht bleek ook dit jaar een financieel gezonde stichting. Dankzij een stringent financieel beleid is dit gerealiseerd. Het positieve exploitatieresultaat was deels noodzakelijk om het eigen vermogen op het vereiste niveau te brengen. De benodigde vermogenspositie is in 2009 bereikt. Vanaf dat jaar zal het begrote exploitatieresultaat beperkt positief of vrijwel nihil zijn en nog maar een geringe bijdrage leveren aan de vermogenspositie. Zie tevens de kengetallen verder opgenomen in dit verslag.

Met dit jaarverslag laat de SPO Utrecht zien waar zij staat en legt zij verantwoording af voor haar werk aan allen die bij de SPO Utrecht betrokken zijn. In een korte vooruitblik per hoofdstuk wordt aangegeven welke speerpunten er in 2010 zijn.

Wij hopen dat u het jaarverslag met genoegen zult lezen.

Namens de SPO Utrecht,

Hans van Gansewinkel,
Voorzitter Raad van Toezicht

Thea Meijer en Eric van Dorp,
College van Bestuur

Inhoudsopgave

Scholen, bestuur en organisatie	3
De stichting en de Raad van Toezicht (RvT)	3
Het College van Bestuur	3
Bestuurskantoor	4
Visie en missie	4
Cultuur en werkklimaat	4
Medezeggenschap	4
Meerjarenbeleid: het Koersplan 2008-2012	4
1. Goed onderwijs.....	7
1.1 Kwaliteitszorg	7
1.2 Vooruitblik.....	7
2. Passend onderwijs.....	8
2.1. Versterking technisch leesonderwijs en het rekenonderwijs	8
2.2. Het project Afstemming	8
2.3. Aandacht voor meerbegaafde leerlingen	8
2.4. Bovenschoolse leerlingenzorg	9
2.5. Eén SWV en samenwerking VSO	9
2.6. Beter omgaan met gedragsproblematiek	9
2.7. Luc Stevensschool (speciaal basisonderwijs).....	9
2.8. Klachtenregeling	10
3. De SPO Utrecht als ketenpartner	11
3.1. Voor- en vroegschoolse educatie	11
3.2. Brede schoolontwikkeling en verlengde schooldag	11
3.3. Tegengaan van segregatie	11
3.4. Vooruitblik.....	11
4. SPO Utrecht is dé onderwijswerkgever.....	12
4.1. Preventie en aanpak ziekteverzuim	12
4.2. Functiegebouw, begeleiding, professionalisering en loopbaan-ontwikkeling	12
4.3. Werkgelegenheid	13
4.4. Personele kengetallen	13
5. De SPO leerlingen	16
5.1. Ontwikkeling van leerlingenaantallen op de SPO scholen	16
5.2. De leerlingenpopulatie nader bekeken.....	17
5.3. Instroom en uitstroom SPO leerlingen	18
5.4. Vooruitblik 2010	18
6. Huisvesting scholen.....	19
6.1. Kengetallen schoolgebouwen.....	19
6.2. Schoolbestuurlijk onderhoud	19
6.3. Gebruiksvergunningen	19
6.4. Binnenklimaat.....	19
6.5. Samenwerken met ketenpartners in het schoolgebouw	20
6.6. Nieuwbouw, uitbreiding en renovatie (Masterplan PO)	20
6.7. Vooruitblik 2010	22
7. Financieel beleid.....	23
Begrotingen	34
Toekomstparagraaf.	35

Scholen, bestuur en organisatie

De scholen

De SPO Utrecht telde in 2009 32 scholen waarvan 30 scholen voor basisonderwijs, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor speciaal onderwijs (ZMLK). De SPO Utrecht kent een verscheidenheid aan scholen en schoolconcepten en biedt ruimte voor verschillende werkwijzen en werksferen. In elke wijk van de stad Utrecht staat een openbare school. Op 1 oktober 2009 telde de SPO Utrecht 8886 leerlingen (1 oktober 2008 8429 leerlingen).

Op de scholen werken circa 930 personeelsleden aan goed onderwijs. Elke school wordt geleid door een directeur die integraal verantwoordelijk is voor goed onderwijs op de school.

De stichting en de Raad van Toezicht (RvT)

De opdracht en bevoegdheden van de stichting zijn door de Utrechtse gemeenteraad in 2003 vastgelegd in de Statuten van de SPO Utrecht. De taken en bevoegdheden van bestuur, algemene directie en directeuren zijn in 2003 vastgelegd in een managementstatuut. De SPO Utrecht stelde in 2006 een Code Goed Bestuur vast.

Mede op basis van een in 2008 door Deloitte uitgevoerd onderzoek naar het functioneren van de organisatie, koos het bestuur eind 2008 voor de overgang naar een besturingsmodel met een Raad van Toezicht (het voormalige bestuur) en een uit twee leden bestaand College van Bestuur (de voormalige algemene directie).

Dit model doet meer recht aan de feitelijke werkzaamheden van het voormalige bestuur en de voormalige algemene directie. Daarnaast maakt dit model de scheiding tussen bestuur en intern toezicht op het bestuur mogelijk en doet het recht aan gang van zaken in de organisatie. De Raad van Toezicht vervult de werkgeversrol voor de leden van het College van Bestuur en is adviseur en sparringpartner voor het bestuur. Op basis van de principes van Policy Governance stelde de Raad van Toezicht ijkpunten vast, waarop het interne toezicht gebaseerd is.

In de verwachting dat het wetsvoorstel, dat deze aanpak ook formeel in het openbaar onderwijs mogelijk moest maken begin 2009 zou worden aangenomen in de Kamer, werd het werken met een RvT – CvB-model per januari 2009 gestart. De wetgeving (Goed bestuur, goede scholen) liet echter op zich wachten tot 2009. Een voorstel aan de gemeenteraad om deze aanpak in de statuten vast te leggen kon daarom pas in het voorjaar 2010 gerealiseerd worden.

De Raad van Toezicht (voorheen bestuur) bestond in 2009 uit:

Hans van Gansewinkel	voorzitter
Veerle Pachen	secretaris (tot 1 augustus 2009)
Hans Lijten	penningmeester
Sheila Kroes	vice-voorzitter
Bé Keizer	lid
Clemens van Neerven	lid
Nikki Hoop	lid (sinds 1 augustus 2009)
Peter Wouters	lid (sinds 1 augustus 2009)
Vacature	lid

De Raad van Toezicht kwam in 2009 5 keer bijeen en besprak onder meer de verantwoording door het college van bestuur t.a.v. de thema's omgang met ouders en leerlingen, huisvesting en financiën (begroting, jaarrekening en jaarverslag).

Het College van Bestuur

Het College van Bestuur bestond in 2009 uit Thea Meijer (voorzitter, 0,8 fte) en Eric van Dorp (lid, 1 fte). De voorzitter van het CvB vertegenwoordigt de SPO Utrecht in het bestuur van Reactys (REC 3).

Raad van Toezicht en College van Bestuur werden ondersteund door Hans Creijghton (secretaris RvT en CvB, 0,8 fte)

Bestuurskantoor

Het College van Bestuur en het schoolmanagement worden ondersteund door de medewerkers van het bestuurskantoor. De vaste staf bestond in 2009 uit: 4,4 fte. beleidsadviseurs (onderwijs, financiën, personeel en huisvesting); 1,6 fte. medewerkers werving en selectie, 0,8 fte. secretaresse, 1 fte. receptioniste en 0,2 fte coördinatie vakleerkrachten gymnastiek. Ook de medewerkers van het Zorgplatform en de interim-directeur in eigen dienst hebben een werkplek op het bestuurskantoor. Daarnaast is er ruimte voor overleg en bijeenkomsten van personeel.

Visie en missie

Als openbaar schoolbestuur staat de SPO Utrecht voor de algemene uitgangspunten van het openbaar onderwijs: bestuurlijke openbaarheid, algemene toegankelijkheid en actieve pluriformiteit.

De SPO Utrecht verzorgt goed onderwijs voor alle leerlingen, de kern van het bestaansrecht van onze scholen. Het bieden van optimale ontwikkelkansen voor alle kinderen staat centraal in het dagelijkse werk binnen de stichting. De kwaliteit van het onderwijs is dan ook een belangrijk thema in de missie en visie van de organisatie, die in 2008 werd vastgelegd in het Koersplan 2008-2012. De kernpunten in de missie "Goed onderwijs voor elk kind" richten zich op aspecten van kwalitatief goed onderwijs.

De SPO-school:

- biedt een goede structuur
- zorgt voor een goed pedagogisch klimaat
- biedt goed onderwijs
- voedt kinderen op tot burger in de Nederlandse samenleving

Cultuur en werkklimaat

Verantwoordelijkheid, inspiratie, zorg en respect zijn sleutelwoorden binnen de SPO Utrecht, niet alleen in de klas, maar ook binnen de organisatie als geheel. Van alle medewerkers wordt gevraagd dat zij deskundig zijn, professioneel betrokken, veranderingsgezind, het vermogen hebben om in te kunnen spelen op een veranderende omgeving en vooral ook een gezond gevoel hebben voor wat haalbaar is.

Als grote onderwijsorganisatie streeft de SPO Utrecht naar maatwerk op schoolniveau waar mogelijk en naar centrale aansturing waar nodig. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden bewust laag in de organisatie gelegd. Binnen de school worden taken en bevoegdheden verdeeld op basis van deskundigheid, affiniteit en ontwikkelingsmogelijkheden van personeel. De gekozen schoolorganisatie past bij de wijze waarop de school de onderwijsdoelen wil bereiken.

Medezeggenschap

Personeel en ouders hebben de mogelijkheid om actief mee te denken over beleid van de SPO Utrecht. Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR), waarin personeel en ouders vertegenwoordigd zijn. De MR heeft inspraak op specifieke aangelegenheden van de school, het SPO reglement voor de medezeggenschapsraad regelt taken en bevoegdheden. De directie van de school treedt op als vertegenwoordiger vanuit het bevoegd gezag en is dus zelf geen lid van de MR.

Elke medezeggenschapsraad is vertegenwoordigd in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) door een ouder of een personeelslid. De GMR heeft inspraak op het algemene beleid van de SPO Utrecht, dat geldt voor alle scholen. Het Dagelijks Bestuur van de GMR bestond in 2009 uit Barend Sneller, ouder van obs De Twijn en Johan van der Pol, leerkracht van obs Oog in Al. Het CvB had periodiek contact en overleg met de GMR.

De GMR kwam in 2009 4 keer bijeen en besprak onder meer de volgende zaken: het functiegebouw, de begroting 2010, de jaarrekening en het jaarverslag 2008, de stand van zaken uitvoering masterplan huisvesting, het jaarplan 2009/2010, het zorgplan 2009/2010, het bestuursformatieplan 2009/2013 en de samenwerking met de arbodienst (Tredin)

Meerjarenbeleid: het Koersplan 2008-2012

De SPO - scholen streven ernaar om goed onderwijs te geven en een plezierig en professioneel werkklimaat te bieden voor het personeel. In het schoolplan staat het meerjarenbeleid van de school geformuleerd om dit te bereiken. Het CvB ondersteunt de scholen met het SPO beleid. De SPO Utrecht

werkt met een strategisch meerjarenbeleidsplan (Koersplan). Speerpunten van het Koersplan 2008 - 2012 zijn:

- Goed onderwijs en kwaliteitszorg
- SPO Utrecht is dé onderwijswerkgever
- De school als ketenpartner

Organogram

1. Goed onderwijs

Speciale aandacht ging, conform het SPO Koersplan, in 2009 uit naar de volgende thema's op het gebied van onderwijs:

- De implementatie van het SPO kwaliteitszorgsysteem
- De voorbereiding van passend onderwijs
- Doelgerichte samenwerking met instellingen die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen

1.1 Kwaliteitszorg

Implementatie van het SPO kwaliteitszorgsysteem

Scholen proberen elke dag kwaliteit te leveren. Leraren en directie willen ook graag weten of die inspanningen er toe doen en of hun aanpak de juiste is voor de kinderen in hun school. Met name directeuren hebben in het afgelopen jaar hard gewerkt aan de implementatie van het kwaliteitszorgsysteem op school. Veel aandacht ging uit naar het systematisch bepalen van concrete doelen, het uitvoeren van de plannen, het verzamelen van de goede gegevens die informatie geven of het doel bereikt wordt en het analyseren en interpreteren van de opbrengsten. Onder meer op studiedagen en in intervisiegroepen werd getraind om dit binnen de school in de dagelijkse praktijk een plek te geven.

Elke school had in 2009 de opdracht om het SPO-waarderingsonderzoek (digitale vragenlijsten) onder personeel, leerlingen van de bovenbouw en ouders af te nemen, zodat zij konden zien hoe deze geledingen de school ervaren.

Resultaten van het onderwijs

Alle basisscholen van de SPO Utrecht maken gebruik van het CITO leerlingvolgsysteem, aangevuld met een volgsysteem voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Alle scholen doen jaarlijks mee aan de CITO eindtoets voor de leerlingen van groep 8. In 2009 scoorden 70% van de basisscholen boven het landelijk gemiddelde van hun CITO – groep en 53% van de scholen scoorden hoger dan het algemeen landelijke gemiddelde van alle deelnemende scholen.

Het deelnamepercentage speciaal basisonderwijs (het percentage leerlingen dat op het speciaal basisonderwijs zit t.o.v. het totaal aantal leerlingen op de SPO scholen) is in 2009 opnieuw lager dan voorgaande jaren: 1.27%. Ook blijkt wederom een toenemend aantal scholen in staat leerlingen met een 'rugzakje' (indicatie speciaal onderwijs) op te vangen op de eigen school. Dit jaar zijn dat 16 leerlingen.

Kwaliteitstoezichtsarangementen inspectie

In 2009 hadden 28 basisscholen een basisarrangement. Ook de Luc Stevensschool voor speciaal basisonderwijs en de Dr. Herderscheeschool voor (V)SO hadden beiden een basisarrangement. Dat betekent dat de inspectie van mening is dat de kwaliteit op die scholen in orde is. Obs Parkwijk (de Klimroos), de Rietendakschool en De Meander hadden een aangepast arrangement: met hen zijn nadere aanvullende afspraken gemaakt m.b.t. schoolontwikkeling en het verbeteren van resultaten.

1.2 Vooruitblik

Ook in 2010 zal kwaliteitszorg een belangrijk aandachtspunt zijn voor de SPO Utrecht. In aansluiting op het handelingsgericht werken (project afstemming, zie ook bij 2) krijgt opbrengstgericht werken een plaats binnen de SPO aanpak. Door te gaan werken met kleine kwaliteitswerkgroepen van directeuren en ondersteuning door een parttime directeur kwaliteitszorg worden directeuren beter ondersteund bij de implementatie van het kwaliteitsbeleid op school.

De invoering van de functie van seniorleerkracht (een leerkracht met een voor de school relevant specialisme) zal naar onze verwachting een positief effect hebben op de kwaliteit van het onderwijs.

2. Passend onderwijs

In 2009 heeft de SPO Utrecht meegewerkt aan de ontwikkeling van het plan van aanpak passend onderwijs i.s.m. het stedelijk netwerk Passend Onderwijs. Vanuit deze gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt een sluitend stedelijk onderwijsaanbod gevormd waarbinnen alle leerlingen een passend onderwijsaanbod kunnen krijgen, hetzij regulier, hetzij door speciale onderwijsarrangementen. Het unieke van deze Utrechtse aanpak is dat deze ook direct aansluit bij de activiteiten die in het kader van de Utrechtse Onderwijs Agenda met gemeente en ketenpartners worden opgepakt. Daarbij is ook de aansluiting met jeugdzorg een belangrijk aandachtspunt.

Hoewel Passend Onderwijs dus een ontwikkeling is die in stedelijk verband wordt opgepakt, richtte de aanpak zich natuurlijk ook op schoolontwikkeling. Binnen de SPO Utrecht werd gewerkt aan een versterking van het onderwijsaanbod en maatwerk in de leerlingenzorg. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste activiteiten:

2.1. Versterking technisch leesonderwijs en het rekenonderwijs

Afgelopen jaar namen 13 scholen deel aan het derde en laatste jaar van het traject "Taal centraal" met het doel systematisch te werken aan de verbetering van de resultaten m.b.t. het (voortgezet) technisch lezen en woordenschat. Door opbrengstgericht te werken, hebben alle scholen hun resultaten verbeterd. In sommige gevallen zelfs spectaculair. Een belangrijke opbrengst betreft het besef dat ieder kind kan leren lezen, ongeacht intelligentie of culturele achtergrond. Tevens heeft deelname aan dit project er toe geleid dat *alle* SPO scholen hun ambities hebben bijgesteld, zodat het percentage zwakke lezers niet hoger dan 5% mag liggen.

Binnen het "rekenverbetertraject" werkten daarnaast twee scholen aan opbrengstgericht rekenonderwijs. Dit traject kent een duur van twee jaar en wordt gevolgd door de onderwijsinspectie. De eerste resultaten zijn aan het eind van schooljaar 2009-2010 te verwachten.

2.2. Het project Afstemming

Het project Afstemming is een integrale benadering voor de leerlingenzorg binnen de SPO-scholen gebaseerd op de principes van handelingsgericht werken. Centraal in het concept staat het bieden van "ondersteuning en begeleiding, gericht op kinderen en hun begeleiders/opvoeders met als doel het komen tot een optimale ontwikkeling binnen de grenzen van ieders mogelijkheden". De tweede- en laatste- tranche SPO-scholen die aan dit project deelnemen, werken dit jaar aan de implementatie van het gedachtegoed van Afstemming. Voor alle betrokken leerkrachten is een studiemiddag georganiseerd, waar leerkrachten in verschillende workshops konden kennismaken met verschillende aspecten van het Handelingsgericht werken: zoals het voeren van gesprekken met kinderen of het doen van handelingsgericht onderzoek. Voor nieuwe directeuren en IB-ers is een herhalingscursus georganiseerd.

Het resultaat van het project Afstemming is dat men naast het handelingsgericht werken binnen de scholen een veranderende opvatting ziet ten aanzien van de leerlingenzorg: men heeft het medisch model losgelaten en heeft de stap gemaakt naar het werken vanuit de onderwijsbehoeften van leerlingen. Hierdoor staat niet langer het *tekort* van leerlingen, maar hun mogelijkheden centraal.

2.3. Aandacht voor meerbegaafde leerlingen

Onderwijs op maat betekent ook dat er op schoolniveau aandacht is voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Dit jaar is een netwerk excellentie gestart, waarbij 8 scholen onder begeleiding van een onderwijsadviesdienst werken aan het beleid voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Naast kennis- en beleidsontwikkeling is er ruimte voor uitwisseling van ervaring.

Volgend jaar zal de nadruk komen te liggen op het uitdragen van verworven kennis naar andere SPO scholen. Door middel van een inspiratiebijeenkomst zullen de scholen op een interactieve manier presenteren hoe het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen in hun school wordt vormgegeven.

2.4. Bovenschoolse leerlingenzorg

Scholen worden op het gebied van de leerlingenzorg ondersteund door het Zorgplatform. Dit betreft merendeels advisering bij de verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs en aanvragen voor leerling-gebonden budget. Waar nodig werd ambulante begeleiding geboden of ondersteuning van startende intern begeleiders.

In het kader van passend onderwijs en de interzuilare samenwerking, hebben de drie samenwerkingsverbanden een start gemaakt met het stedelijke "plusteam". In dit team participeren verschillende disciplines teneinde complexe hulpvragen van scholen te kunnen beantwoorden. Samen met de wijkwelzijnsorganisaties is het schoolmaatschappelijk werk op school verder vormgegeven. In 2009 is verkennend gesproken over een mogelijke uitbreiding van het aantal uren schoolmaatschappelijk werk, om beter tegemoet te kunnen komen aan de hulpvraag van scholen. Verder heeft de SPO geparticipeerd in de gebruikersgroep van het risicosignaleringssysteem '@risk'. Dit is een stadsbreed digitaal meldsysteem waarin een melding van zorg kan worden gemaakt door een daartoe bevoegde professional. Hierdoor kan de zorg voor multi-problem gezinnen sneller worden gesignaleerd en gebundeld.

2.5. Eén SWV en samenwerking VSO

In het kader van de nieuwe koers passend onderwijs, heeft er door de samenwerkingsverbanden een oriëntatie plaatsgevonden om te komen tot één Samenwerkingsverband (SWV) PO, om in een later stadium mogelijk samen te gaan met het SWV VO. Op dit moment hebben we al één Permanente Commissie Leerlingenzorg voor de stad, die de indicatiestelling voor het sbo verricht.

De voorkeur gaat uit naar 1 SWV PO voor de hele stad; echter, het SWV RK/AB heeft laten weten nu (nog) niet te willen participeren. Derhalve hebben PCOU en SPOU vooralsnog besloten samen te starten. In 2010 zal dit verder worden uitgewerkt in een concreet plan van aanpak.

Daarnaast hebben de 3 scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) van de verschillende schoolbesturen er naar gestreefd gezamenlijke huisvesting te realiseren. Door een wettelijke beperking is het echter niet mogelijk de organisaties samen in één organisatiemodel te laten werken zonder dat er wordt overgegaan tot een fusie. Omdat dit niet de wens is van de besturen, ligt deze ontwikkeling momenteel stil.

2.6. Beter omgaan met gedragsproblematiek

In 2009 is in overleg met de betrokken scholen in Kanaleneiland de zogenaamde BLOS-klas (Blijven Op School) beëindigd. Deze gezamenlijke stedelijke voorziening voor de tijdelijke opvang voor basisschoolkinderen met ernstige gedragsproblemen, heeft vijf keer succesvol gedraaid. Toch heeft de ervaring van BLOS geleerd, dat een geïntegreerde aanpak nodig is, om langdurige en brede effecten te bereiken, gericht op kinderen, ouders en de school. Daarom is op initiatief van de stuurgroep BLOS gewerkt aan de doorstart van het project volgens deze geïntegreerde aanpak: Kind – Ouder - School.

2.7. Luc Stevensschool (speciaal basisonderwijs)

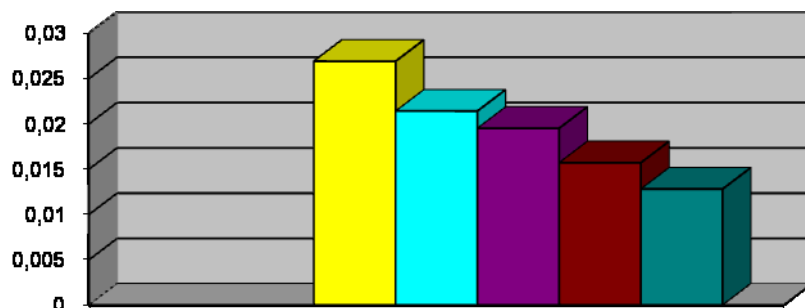
De Luc Stevensschool vormt een aanvulling op de reguliere leerlingenzorg van de SPO basisscholen. In 2009 heeft de school zich ingezet om de aanwezige kennis en expertise in te zetten in het reguliere onderwijs. Het ging met name over kennis en expertise op het gebied van taal, lezen, spelling en rekenen, maar ook over het pedagogisch klimaat en de cyclische zorgstructuur. Om de SPO scholen beter bekend te maken met het aanbod van de Luc Stevensschool, zijn bezoeken momenten voor directies en intern begeleiders georganiseerd.

Ook dit afgelopen jaar heeft de school zich verder geprofessionaliseerd op de begeleiding van kinderen met lees- en taalproblemen. De resultaten van de kinderen gaan hierdoor aanzienlijk vooruit. Alle kinderen in groep 3 halen dit jaar volgens het vastgestelde protocol voor lezen het minimumdoel. Steeds meer kinderen in de hogere leerjaren leren daardoor sneller lezen en is er meer tijd en aandacht over voor begrijpend lezen.

Binnen het landelijk sbo werkverband heeft de school voorts gewerkt aan een systeem waarmee de ontwikkeling van de individuele leerling beter gevolgd kan worden. Op het gebied van taal, lezen, rekenen en spelling zijn tussendoelen geformuleerd en is een start gemaakt met het opstellen van een ontwikkelingsperspectief voor iedere leerling. In 2010 zal dit voor iedere leerling zijn gerealiseerd.

Deelnamepercentage

Onderstaande grafiek geeft het deelnamepercentage aan van de SBO leerlingen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen op SPO scholen. In de laatste 5 jaar is dit percentage met 50% afgenomen. Deels is dit te wijten aan het afnemende aantal leerlingen dat naar het speciaal basisonderwijs gaat. Daarnaast speelt mee dat leerlingen ook naar andere SBO scholen dan de Luc Stevensschool gaan.

2.8. Klachtenregeling

In 2009 is de klachtenregeling geen onderwerp geweest in de RvT.

Klachten 2006 – 2009

Van 2006 t/m 2009 zijn er 12 klachten bij het bestuur ingediend. Dat is gemiddeld 3 per kalenderjaar. Uitgaande van 5000 gezinnen is dit ongeveer 0,6‰

Het betreft officieel ingediende klachten bij de SPO Utrecht en/of de Landelijke Klachtencommissie. Klachten die op schoolniveau zijn afgehandeld zijn bovenschools niet bekend.

3. De SPO Utrecht als ketenpartner

De SPO Utrecht werkt actief samen met instanties aan een optimale ontwikkeling van kinderen. Partners in de stad zijn naast de gemeente Utrecht ondermeer schoolbesturen, welzijnsorganisaties, jeugdzorg, kinderopvang en sport- en culturele instellingen. Binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda is gewerkt aan onderwijsontwikkeling en samenwerking m.b.t. de volgende thema's.

3.1. Voor- en vroegschoolse educatie

Op 14 SPO scholen is een voorziening voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) in het schoolgebouw aanwezig, of in samenwerking met buurtscholen gerealiseerd.

In 2009 heeft de Quikscan naar zorgpeuters plaatsgevonden om de signalering, bereik en zonodig verwijzing van zorgpeuters te verbeteren. Daarnaast is in samenwerking met de universiteit Utrecht en de gemeente gewerkt aan de verbetering van de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool. Hierbij is de inhoud van het onderwijs onder de loop genomen en gewerkt aan een continuüm van zorg.

De SPO Utrecht heeft, samen met andere schoolbesturen, een landelijke discussie bepleit of de huidige, meer versnipperde aanpak van de voorschoolse educatie (in voorscholen en kinderdagopvang) niet beter een plek kan krijgen binnen de basisschool. Met een leerplicht voor 3-jarigen zouden doelgroepkinderen eerder een structureel ontwikkelaanbod kunnen ontvangen. Bovendien zou dit de segregatie, die de huidige doelgroepaanpak onbedoeld bevordert, tegen gaan.

3.2. Brede schoolontwikkeling en verlengde schooldag

De aanpak was vooral gericht op het wegnemen van belemmeringen van het samenwerken van meerdere partners binnen de brede school. Met behulp van rijkssubsidie werden de eerste brede schoolcoördinatoren benoemd, die verantwoordelijk zijn voor de aansturing van samenwerking en het realiseren van gezamenlijke activiteiten. Daardoor krijgt de brede school een meer structureel karakter. Daarnaast werden pilots gestart waarin onderzocht wordt hoe dagarrangementen voor kinderen hun ontwikkeling kunnen stimuleren. In Parkwijk startte een pilot om de samenwerking met de bso binnen de school optimaal vorm te geven. In Overvecht en Kanaleneiland startte een project om de schooldag te verlengen met activiteiten die aansluiten bij het onderwijs en die de talentontwikkeling bevorderen. In Overvecht werd dit succesvol gekoppeld aan de verbreding van het concept van de Vreedzame School naar de Vreedzame Wijk.

3.3. Tegengaan van segregatie

Ook Utrecht heeft als een van de 4 grote steden te maken met segregatieproblematiek. Uitgangspunt van de SPO Utrecht is dat kinderen in hun eigen wijk naar school gaan en dat de school daarmee een afspiegeling van de wijk is. In een paar wijken lukt dat nog onvoldoende. In overleg met de andere twee grote schoolbesturen en de Gemeente Utrecht is opdracht gegeven aan Verweij-Jonker om enerzijds in kaart te brengen hoe de situatie in deze wijken precies is en anderzijds te onderzoeken welke interventies het meest succesvol zijn om segregatie tegen te gaan. Het rapport is in 2010 opgeleverd. Een van de vervolgstappen is dat nader onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van een centraal aanmeldmoment.

3.4. Vooruitblik

De Utrechtse schoolbesturen hebben, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen, in het najaar 2010 "Het 36.000 Kansenplan" gepresenteerd. In dit manifest stellen zij voor op welke wijze zij samen met het nieuwe college en gemeenteraad willen werken aan goed onderwijs. Zij bepleiten hier vooral meer aandacht voor de kansen die er zijn als de focus ligt op een gedegen en vroege integrale aanpak van het voorkomen van ontwikkelachterstanden en een integrale aanpak van problemen in de stad, die de ontwikkeling van kinderen bedreigen.

De stuurgroep Utrechtse Onderwijs Agenda presenteert in het voorjaar 2010 een nieuwe aanpak voor 4 jaar, aansluitend bij de ervaringen en resultaten van de afgelopen vier jaar.

4. SPO Utrecht is dé onderwijswerkgever

Goed personeelsbeleid is een belangrijke peiler van de SPO Utrecht. Circa 900 medewerkers werken er onder de paraplu van de SPO Utrecht dagelijks aan goed onderwijs. Zij doen er toe! Uit meerdere onderzoeken blijkt dat goed onderwijspersoneel en goed onderwijsmanagement van cruciaal belang zijn voor goed onderwijs. In de afgelopen jaren heeft de SPO Utrecht hard gewerkt aan het realiseren van goed en integraal personeelsbeleid. In 2009 werkte de SPO Utrecht aan een tweetal speerpunten van personeelsbeleid met als doel om het werkgeverschap goed te vervullen:

- Preventie en aanpak van werkgerelateerd ziekteverzuim
- Het vaststellen van nieuw functiegebouw

De doelstellingen ten aanzien van beide aspecten zijn gehaald. Het beleid ten aanzien van ziekteverzuim is zelfs bijgesteld; de SPO Utrecht wil haar ziekteverzuimpercentage niet langer terugbrengen op het landelijk gemiddelde (in het PO 6%) maar naar 4% en dit percentage consolideren.

4.1. Preventie en aanpak ziekteverzuim

De SPO Utrecht heeft het percentage werkgerelateerd ziekteverzuim ook dit jaar weten terug te brengen door een heel gerichte aanpak. Scholen stelden een eigen plan van aanpak ziekteverzuim op en ontvingen ondersteuning op maat van de arbodienst Tredin en de afdeling P&O. Daarnaast werden kengetallen als verzuimcijfers inzichtelijk teruggekoppeld en actueel gehouden en kregen directieleden de gelegenheid een training verzuimgesprekken te volgen.

Afgelopen schooljaar is het verzuimpercentage gedaald van 5,36% naar 5,27% (landelijk gemiddelde ligt op 6%). Daarmee werd de doelstelling om tenminste het landelijk gemiddelde te halen ruimschoots bereikt. De ziekmeldingsfrequentie (het kortdurend frequent verzuim) is wederom gedaald van 118 naar 110. Het streven is een meldingsfrequentie van 100. Vanaf het schooljaar 2009-2010 wil de SPO Utrecht het verzuimcijfer stabiliseren op 4%.

4.2. Functiegebouw, begeleiding, professionalisering en loopbaanontwikkeling

In 2009 is de gesprekscyclus voor alle personeelsleden verder bestendigd. In deze cyclus komen welbevinden, functioneren, beoordeling, professionaliseren en loopbaanontwikkeling in samenhang aan de orde. Voordeel van de gestructureerde aanpak van de cyclus is dat er periodiek aandacht is voor waardering en het bespreken van de werksituatie en dat eventuele functioneringsproblemen tijdig besproken worden.

Ook het werken met opleidingsleerkrachten werd binnen de organisatie verder verankerd. Bijna elke SPO-school maakt inmiddels gebruik van een opleidingsleerkracht. Opleidingsleerkrachten zijn excellente leerkrachten die naast hun werk als leerkracht werkzaam zijn als begeleider van nieuw personeel. Daarnaast coördineren zij stages, begeleiden zij zittend personeel met een ontwikkelingsvraag vanuit hun POP en kunnen zij een rol spelen bij reïntegratiebegeleiding. De nieuwe opleidingsleerkrachten volgden een in company-training.

Tevens was de SPO Utrecht betrokken bij de ontwikkeling en start van de academische lerarenopleiding ALPO: een samenwerking tussen de Universiteit van Utrecht en de PABO. Doel is om leerkrachten op te leiden die daarnaast ook onderwijskundig onderlegd zijn. De SPO Utrecht wil deze nieuwe doelgroep graag opleiding en werk aanbieden.

In 2009 organiseerde de SPO Utrecht, in samenwerking met verschillende partners, begeleid netwerken en in company-opleidingen. De netwerken waren gericht op professionalisering en intervisie van remedial teachers, intern begeleiders, bouwcoördinatoren, opleidingsleerkrachten en vakleerkrachten gymnastiek. Alle SPO-directeuren namen deel aan interne consultatiegroepen (de zogenaamde locatiedopo's). Bovenschoolse opleidingstrajecten waren gericht op professionalisering van directeuren, op het onderwijsinhoudelijk traject Afstemming en op het taalproject Taal Centraal. Daarnaast is in het voorjaar van 2009 het nieuwe Management Trainee Traject gestart.

Mede naar aanleiding van het Actieplan Leerkracht werd in 2008 gestart met de ontwikkeling van een nieuw functiegebouw, dat meer mogelijkheden biedt voor functiedifferentiatie alsmede

loopbaanperspectief op onderwijsinhoudelijk en managementgebied. De GMR heeft in november 2009 het functiegebouw vastgesteld.

4.3. Werkgelegenheid

De SPO Utrecht vangt pieken en dalen in beschikbare formatie steeds beter op. Het grootste deel van de middelen van de SPO Utrecht is gekoppeld aan verplichtingen aan personeel. Gezien het feit dat de inkomsten in 2009 zijn gestegen, hebben we aan onze verplichtingen aan vast personeel kunnen voldoen en ook de tijdelijk aangestelde leerkrachten (tijdelijk) werk kunnen bieden.

De SPO Utrecht werkte samen met schoolbesturen in stad en regio op het terrein van personeelsbeleid in brede zin (Regionaal Platform Partners in Onderwijs). Met name de activiteiten gericht op de regionale arbeidsmarkt waren van belang voor de SPO Utrecht. De SPO Utrecht hoopt mede hiermee de instroom van goed gekwalificeerd personeel in de komende jaren op peil te kunnen houden.

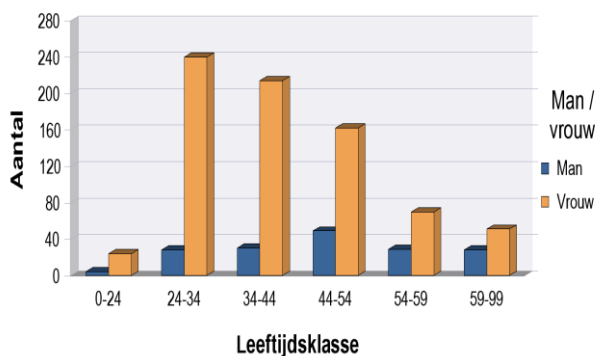
Voor de komende vier jaar verwacht de SPO Utrecht ook te beschikken over voldoende gekwalificeerde (aspirant)-directeuren uit het eigen Management Trainee Traject. Het externe aanbod van goed gekwalificeerde directeuren is fors teruggelopen.

4.4. Personele kengetallen

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste personele kengetallen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen onderwijs ondersteunend personeel (OOP), onderwijzend personeel (OP), directies (DIR), geslacht en leeftijd. Voor de getoonde gegevens is gebruik gemaakt van het personeelsbestand per 31 december 2009.

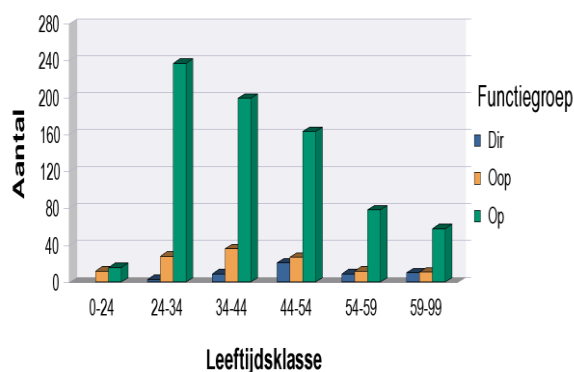
Personeelsoverzicht man/vrouw per leeftijdscategorie

	Man	Vrouw	Totaal:
0-24	4	24	28
24-34	28	240	268
34-44	30	214	244
44-54	49	162	211
54-59	29	70	99
59-99	28	51	79
Totaal	168	761	929

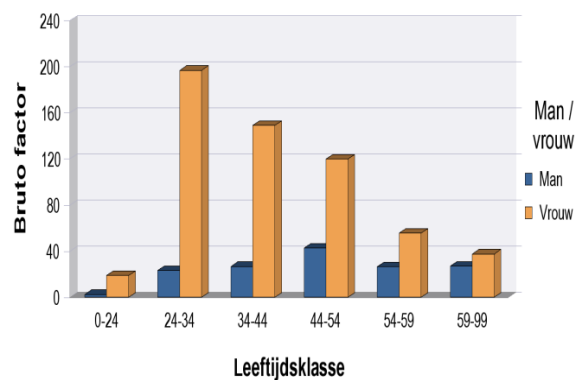
Personeelsoverzicht per functiegroep en leeftijdsgroep

	Dir	Oop	Op	Totaal:
0-24		12	16	28
24-34	3	28	237	268
34-44	9	36	199	244
44-54	21	27	163	211
54-59	9	12	78	99
59-99	10	11	58	79
Totaal:	52	126	751	929

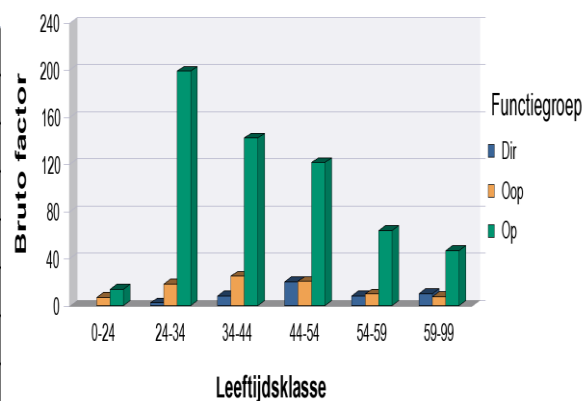
Personeelsoverzicht naar geslacht en leeftijdsgroep in FTE

	Man	Vrouw	Totaal:
0-24	2	19	21
24-34	23	197	220
34-44	27	149	176
44-54	42	120	162
54-59	26	56	82
59-99	27	38	65
Totaal	148	578	726

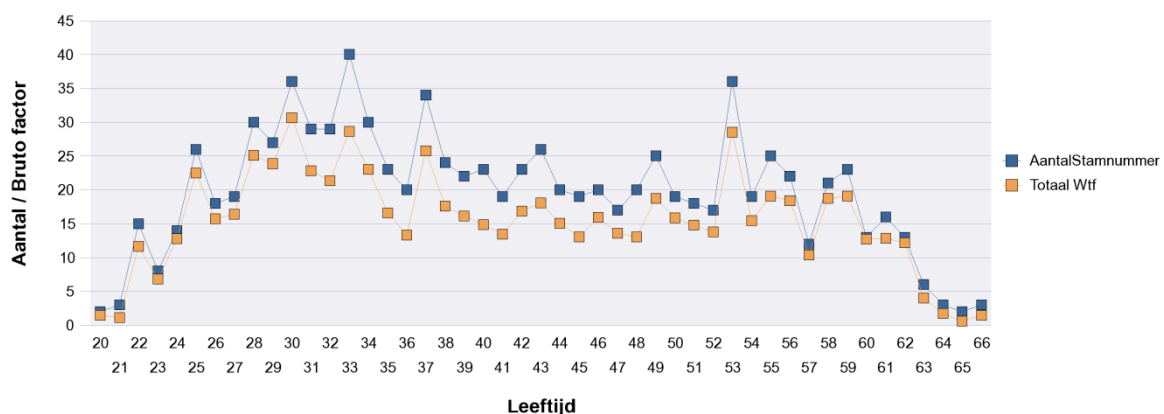

Personeelsoverzicht naar functiegroep en leeftijdsgroep in FTE

	Dir	Oop	Op	Totaal:
0-24		7	14	21
24-34	2	19	199	220
34-44	8	25	142	176
44-54	20	21	121	162
54-59	8	10	64	82
59-99	10	8	47	65
Totaal:	49	89	587	726

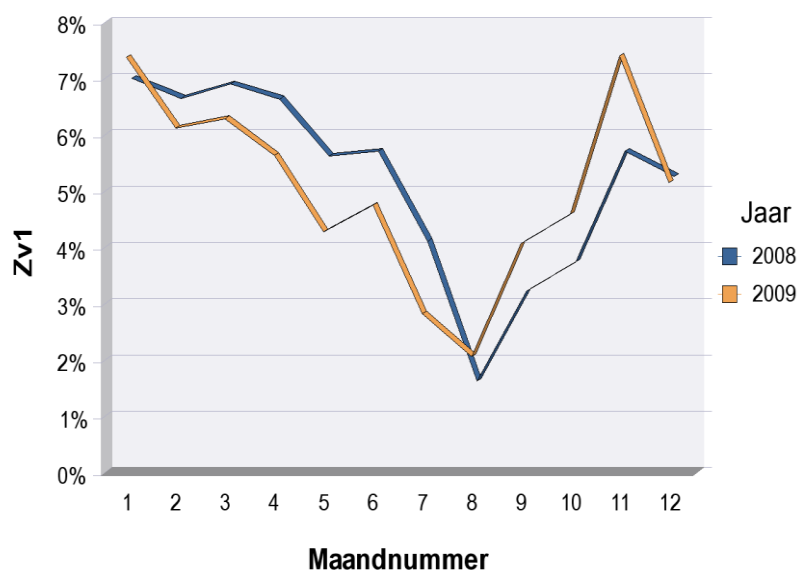

Personeelsoverzicht naar leeftijdsverloop

Verzuimkengetallen.

	2008	2009
	Zv1	Zv1
januari	6,98%	7,42%
februari	6,62%	6,16%
maart	6,88%	6,33%
april	6,61%	5,67%
mei	5,59%	4,31%
juni	5,68%	4,79%
juli	4,08%	2,86%
augustus	1,59%	2,11%
september	3,19%	4,11%
oktober	3,71%	4,63%
november	5,68%	7,44%
december	5,23%	5,19%
Gemiddeld:	5,14%	5,06%

5. De SPO leerlingen

De leerlingen van de SPO Utrecht komen uit alle wijken van de gemeente Utrecht. In elke wijk staan één of meerdere SPO scholen. Op de SPO basisscholen zijn in principe alle kinderen welkom die toelaatbaar zijn voor basisonderwijs. De SPO-scholen bieden daardoor aan alle kinderen de mogelijkheid voor ontmoeting, samen spelen en samen leren. Op enkele scholen wordt een toelatingsbeleid gehanteerd, omdat het schoolgebouw onvoldoende is toegerust om aan de vraag te voldoen en er geen mogelijkheden zijn om uit te breiden.

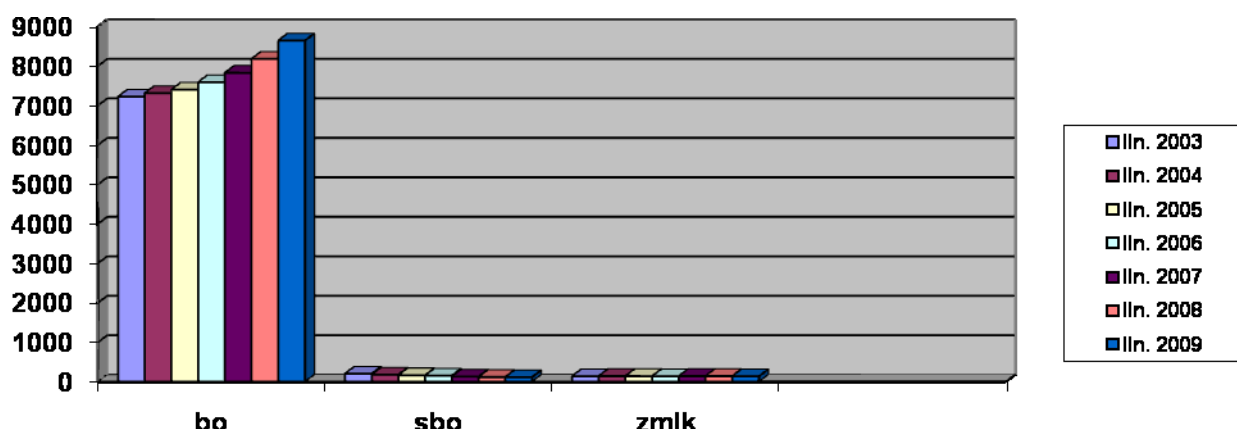
In dit hoofdstuk schetsen we een aantal ontwikkelingen m.b.t. de leerlingpopulatie in 2009.

5.1. Ontwikkeling van leerlingenaantallen op de SPO scholen.

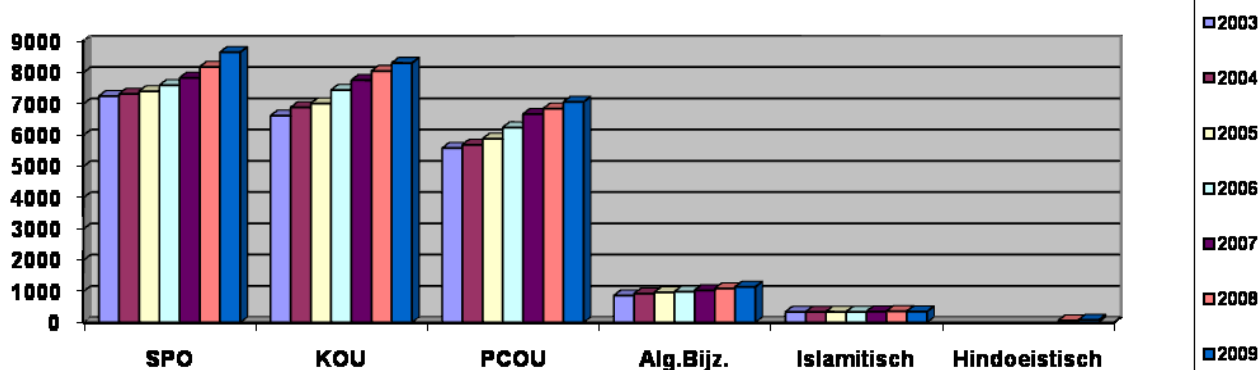
Op 1 oktober 2009 had de SPO in totaal 8886 leerlingen, waaronder 111 leerlingen op de Luc Stevensschool voor speciaal basisonderwijs en 133 leerlingen op de (V)SO Dr. Herderscheeschool (ZMLK).

Dit was een stijging van 458 leerlingen ten opzichte van 1 oktober 2008. De stijging werd veroorzaakt door een toename van 232 leerlingen op de scholen in de Leidsche Rijn en 226 leerlingen op de overige SPO scholen.

Ontwikkeling van het SPO leerlingenaantal van 2003 tot en met 2009

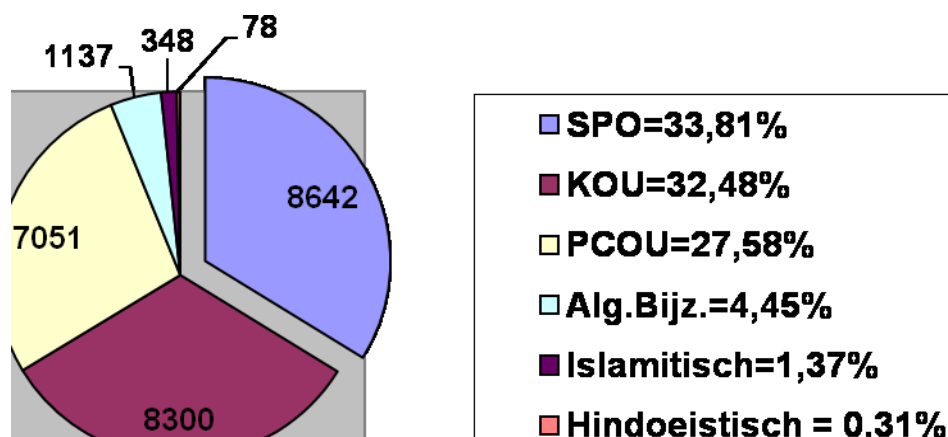
Ontwikkeling van SPO leerlingenaantallen t.o.v. de andere denominaties

Ontwikkeling marktaandeel SPO Utrecht

Het marktaandeel wordt mede bepaald door de ligging van de SPO scholen in de stad Utrecht. De SPO heeft een aantal scholen in de binnenstad waar meer leerlingen worden aangemeld dan kunnen worden geplaatst. Oorzaak hiervan is het gebrek aan huisvestingsmogelijkheden voor uitbreiding van scholen in de binnenstad. Ten opzichte van 1 oktober 2008 is het marktaandeel van de SPO Utrecht met ruim 0,5% gestegen naar 33,82%. Daarmee blijft de SPO Utrecht het grootste schoolbestuur voor primair onderwijs in de gemeente Utrecht.

Marktaandeel per denominatie

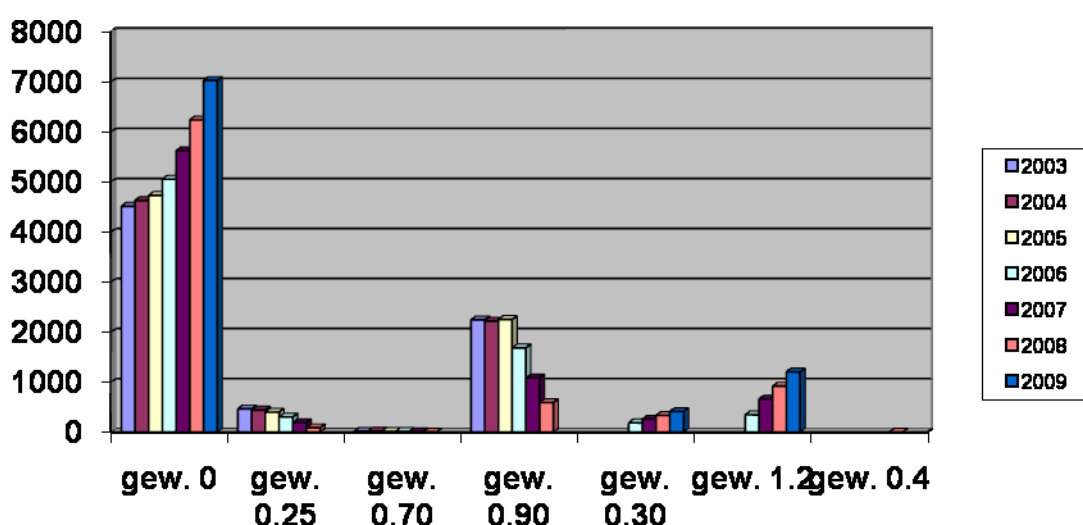

5.2. De leerlingenpopulatie nader bekeken

De SPO Utrecht heeft een aantal scholen met overwegend leerlingen van Nederlandse afkomst. Daarnaast heeft de SPO Utrecht ook scholen met voornamelijk leerlingen van allochtone afkomst.

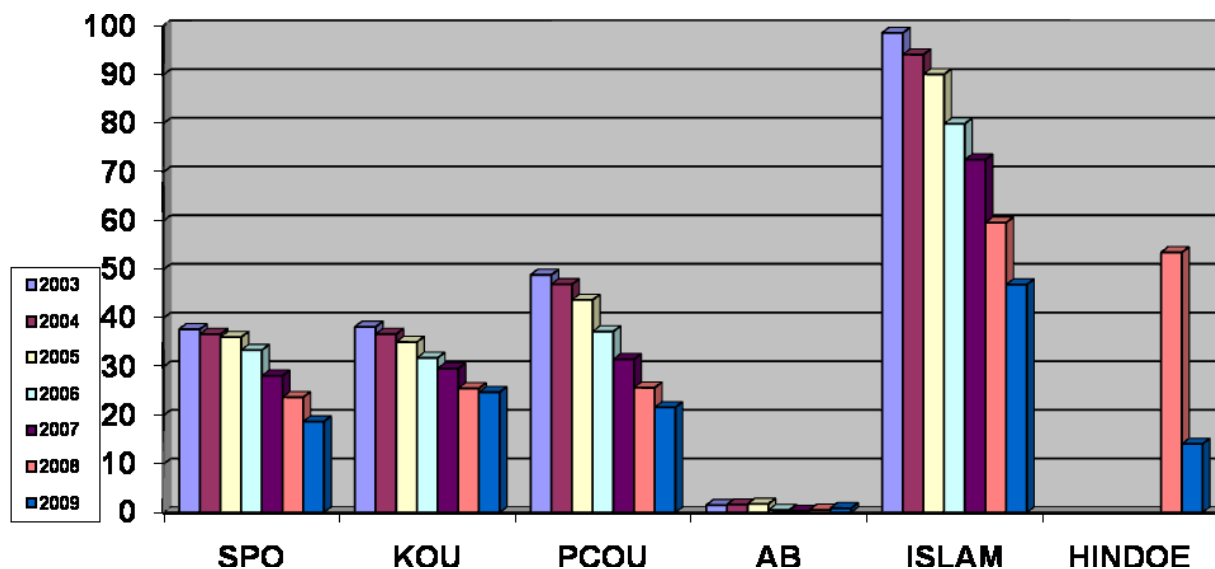
In 2006 startte het rijk met de gefaseerde invoer van de nieuwe leerlingengewichten van 0.3 en 1.2. Per 01-10-2009 vielen alle leerlingen onder de nieuwe gewichtenregeling en is de voormalige gewichtenregeling (0.25 – 0.70 en – 0.90.) vervallen. Door de strengere weging zal het aantal gewichtsl leerlingen de komende jaren dalen, waardoor het lastiger wordt om verwachte achterstand te voorspellen. Het lijkt dan immers of de achterstand afneemt, terwijl de feitelijke situatie van leerlingen niet verandert.

Onderstaande grafiek toont het aantal SPO leerlingen verdeeld naar gewicht.

Percentage gewichtleerlingen per denominatie

Onderstaande grafiek toont het percentage gewichtleerlingen per bestuur t.o.v. het totaal aantal leerlingen per bestuur.

5.3. Instroom en uitstroom SPO leerlingen

De SPO Utrecht gaat, mede in het kader van kwaliteitszorg, kengetallen verzamelen over de instroom en de uitstroom van SPO leerlingen. Op dit moment wordt dat alleen op schoolniveau gedaan. Het gaat dan om de instroom vanuit peuterspeelzaal, kinderopvang en voorschool en om de uitstroom naar het voortgezet onderwijs. Vanaf volgend jaar zal de SPO Utrecht hier in het jaarverslag melding van maken.

5.4. Vooruitblik 2010

Omdat de gemeente Utrecht de komende jaren nog zal groeien, met name door de bouw van nieuwe woningen bestaande wijken en de ontwikkeling van nieuwe wijken, is de verwachting dat het aantal leerlingen het komende jaar toe zal nemen. Deze tendens zal zich de komende jaren waarschijnlijk voortzetten.

6. Huisvesting scholen

Er wordt op basis van het Koersplan, samen met de gemeente Utrecht, gewerkt aan renovatie en ver/nieuwbouw van schoolgebouwen in het kader van het Masterplan Huisvesting PO. Om goed onderwijs te bieden blijft het streven SPO-scholen te huisvesten in unilocaties (geen dependances) met een omvang van tussen de 300 – 500 leerlingen.

In 2009 is 1 renovatie van een schoolgebouw afgerond en is 1 uitbreiding gerealiseerd. Er zijn nog 2 renovaties, 7 vervangende nieuwbouwprojecten en 4 uitbreidingen (waarvan 2 inclusief het opheffen van een dependance) in voorbereiding.

6.1. Kengetallen schoolgebouwen

De SPO telt 32 hoofdgebouwen, 3 nevenvestigingen en 18 dislocaties. Bijna de helft van onze gebouwen is ouder dan 35 jaar.

De ouderdom van onze schoolgebouwen blijft een aandachtspunt. Met de realisering van het Masterplan hopen wij ons schoolgebouwenbestand te kunnen actualiseren en vernieuwen.

6.2. Schoolbestuurlijk onderhoud

Met onze nieuwe gebouwenbeheerder Van Hoogevest Consultants hebben wij dit jaar goede ervaring opgedaan en was het mogelijk om alle gestelde (onderhouds)doelen voor 2009 te realiseren. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan vindt jaarlijks planmatig onderhoud plaats, zodanig dat we onze gebouwen in een goede staat houden. Ook worden jaarlijks ingrijpende werkzaamheden zoals het vervangen van dakbedekking uitgevoerd (na toekenning door, en voor rekening van de gemeente). Uiteraard hoort ook het verhelpen van schades en calamiteiten tot het beheer van de gebouwen.

6.3. Gebruiksvergunningen

In 2009 moest nog 75% van ons gebouwenbestand van een geldige gebruiksvergunning worden voorzien. In een grote inhaalslag zijn de laatste benodigde voorzieningen in de gebouwen aangebracht, en zijn alle scholen onderworpen aan een (her)controle. Uiteindelijk is de doelstelling gehaald, en beschikte al onze schoolgebouwen voor 31 december 2009 over een geldige gebruiksvergunning.

6.4. Binnenklimaat

Het binnenmilieu van de scholen heeft in 2009 veel aandacht gehad. Zowel landelijk als plaatselijk begon het besef door te dringen dat de combinatie van goed geïsoleerde gebouwen en de grote hoeveelheid kinderen in een relatief kleine ruimte een veel te hoog CO₂ gehalte veroorzaakt. Daarnaast kampen veel lokalen met een hoog oplopende temperatuur in de zomermaanden. Deze problematiek komt ook op onze scholen voor en hebben we ook onderkend.

Met de zogenaamde eendags methode heeft de GG&GD voor 16 van onze basisscholen aanbevelingen opgesteld voor een beter binnenklimaat. De overige scholen worden de komende jaren op eenzelfde wijze bezocht.

De gemeenteraad heeft voor de periode tot en met 2010 een bedrag van € 6.6 miljoen beschikbaar gesteld, bestemd voor verbetering van het binnenmilieu van nieuwbouw en uitbreiding. De nieuw te

bouwen lokalen moeten hiermee aan een hogere eis voldoen, en kennen een betere klimaatbeheersing.

6.5. Samenwerken met ketenpartners in het schoolgebouw

Bij het realiseren van voldoende ruimte voor de Buitenschoolse Opvang wordt maatwerk toegepast. In enkele gebouwen waarbij sprake is van structurele leegstand, wordt een gecombineerd gebruik van de lokalen gemaakt. Over de vergoeding van dit medegebruik zijn in 2009 Utrecht-breed afspraken gemaakt. Deze vergoeding komt overeen met de gemiddelde exploitatielast van de Utrechtse onderwijsgebouwen.

Enkele pilot-projecten zijn gestart om het zogenaamde dubbelgebruik van lokalen te faciliteren.

Met behulp van een subsidie van de gemeente worden lokalen zodanig aangepast dat ze overdag gebruikt worden door de school en na schooltijd door de BSO.

Ook heeft de gemeente in 2009 in drie gevallen garant gestaan voor de investering in uitbreiding van de school met nieuwe ruimte voor BSO. De gemeente investeert in die gevallen, en de BSO aanbieder betaalt daarvoor een jaarlijkse vergoeding aan de gemeente.

6.6. Nieuwbouw, uitbreiding en renovatie (Masterplan PO)

Bij een substantieel aantal van de nieuwbouw-, uitbreidings- en renovatieprojecten vermeld op het Masterplan, fungeert de SPO als bouwheer. De financiering hiervan geschiedt door de gemeente Utrecht. De baten en lasten van deze projecten zijn derhalve niet in de exploitatierekening opgenomen.

De uitwerking van het Masterplan dat in 2007 is gestart, vereist veel overleg met diverse partijen en inmiddels zijn veel projecten van start gegaan.

Ook de bouwprojecten die onder ons beheer worden uitgevoerd vereisen het nodige overleg met de gemeente, zoals de onderhandelingen over de bouwbudgetten en de tijdelijke huisvesting voor de scholen die een verbouwing ondergaan. Een bijkomend aspect is de groeiende weerstand van buurtbewoners tegen de bouwplannen en niet alleen die van SPO Utrecht. Omwonenden zoeken steeds meer hun recht via de rechter, hetgeen van ons een extra inspanning vergt en oponthoud geeft bij het realiseren van onze projecten.

Onder voorzitterschap van de SPO Utrecht is in samenwerking met DMO en de andere betrokken besturen in het kader van het Leidsche Rijnoverleg dit jaar de huisvestingproblematiek in beeld gebracht. Ondanks intensieve en frequente besprekingen heeft dat nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Het wachten is nog op aanwijzing van de noodzakelijke locaties in met name Vleuterweide en Terwijde om de grote toeloop van leerlingen, in eerste aanleg in tijdelijke huisvesting en vervolgens in permanente huisvesting, te kunnen onderbrengen. De besturen zijn bereid meer evenwicht te brengen in het aannamebeleid hetgeen leidt tot een evenwichtiger scholenbouwprogramma en een betere spreiding van de leerlingstromen.

Realisatie projecten in het kader van het Masterplan PO

Nieuwbouwprojecten

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen weergegeven de diverse nieuwbouwprojecten.

School	Ontwikkelingen
Apollo 11	In afwijking van het masterplan is dit jaar besloten de Apollo 11 niet samen met de Drie Koningenschool op hetzelfde terrein te bouwen. De Apollo 11 krijgt nieuwbouw op de huidige locatie, de Drie Koningenschool wordt verplaatst.
Dr. Bosschool	In 2009 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het onder één dak brengen van de dr. Bosschool en De Fakkel op de locatie Nolenslaan. De verwachting is dat alle voorbereidende procedures eind 2010 zijn afgerond, waarna met het werkelijk bouwproces kan worden begonnen. Beide besturen (PCOU en SPO) nemen het bouwheerschap op zich.
De Hoge Raven	Er is een integraal programma van eisen opgesteld voor de Brede School Duurstedelaan, samen met de 2 andere basisscholen. De definitiefase is afgerond, de architectenselectie wordt opgestart.
Kaleidoskoop en Luc Stevensschool	Er is gewerkt aan een integraal programma van eisen, samen met de 2 andere scholen op Kanaleneiland Zuid. Op basis daarvan zal in 2010 een definitieve locatiekeuze worden gemaakt.
Overvecht	In samenwerking met de woningcorporaties Mitros en Portaal wordt de haalbaarheid onderzocht van twee projecten, Spoorzone en Ibisdreef. De resultaten zullen naar verwachting medio 2010 bekend zijn. Daarnaast wordt de herhuisvesting van de locaties Beiroetdreef en Wezerdreef onderzocht.
Herderschêe	Drie bestaande VSO afdelingen, waaronder die van de Herderschêe, worden mogelijk gehuisvest in een bestaand schoolgebouw. Onderzoek wordt gedaan naar de kwantitatieve en kwalitatieve mogelijkheden daarvan.

Bouw – en renovatieprojecten

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen weergegeven van de betreffende projecten.

School	Ontwikkelingen
Kohnstammschool	Na alle (gerechtelijke) procedures te hebben doorlopen is in de laatste week van het jaar begonnen met de bouwvoorbereidingen voor de uitbreiding. De verwachting is dat de uitbreiding eind 2010 gereed is en de renovatie van het bestaande gebouw medio 2011.
De Meander	Tijdens de voorbereiding van de uitbreiding is een extra groep toegevoegd op basis van de leerlingengroei. De bouwvergunning is aangevraagd en het bestek is aanbestedingsgereed. Start van de bouw volgt in mei 2010.
Oog in Al (locatie Beethovenplein)	De voorbereidingen van dit project heeft veel voeten in de aarde. De verwachting is nu dat medio 2010 kan worden gestart met de renovatie van de school.
De Klimroos	De gymzaal is na de zomervakantie opgeleverd, zodat de groepen 3 t/m 8 na jaren wachten eindelijk van de zaal gebruik kunnen maken.
Daltonschool Rijnsweerd	Met de uitbreidingswerkzaamheden is na de zomervakantie begonnen. Wij verwachten dat de school voor de zomervakantie van 2010 haar definitieve onderkomen in gebruik kan nemen.
De Twijn (locatie Puntenburg)	De renovatie van het gebouw Puntenburg, waarin onze school

	De Twijn, ROC ASA en SKON zijn ondergebracht is voor de zomervakantie van 2009 afgerond. De Twijn heeft na jaren van improviseren haar definitieve onderkomen in gebruik genomen.
Vleuterweide	In overleg met DSO en DMO is een oplossing bereikt voor de problemen met het binnenklimaat, de contactgeluiden en de compartimentering.
Voordorp	De uitbreiding van de school is in het voorjaar van 2009 opgeleverd. Alle groepen zijn nu gehuisvest in het hoofdgebouw.
Waterrijk	Wij hebben een uitgebreide rapportage laten maken van alle problemen en klachten aan het gebouw Waterwin. Het overleg met DMO over de oplossing van deze de problemen loopt nog steeds. Een oplossing is nog niet in zicht.
Wittevrouwen (locatie Poortstraat)	De renovatie van de locatie Poortstraat is uitgesteld als gevolg van problemen met het vinden van de tijdelijke huisvesting. Realisatie van tijdelijke huisvesting aan de Cohenlaan is door de rechter afgewezen. Onder voorbehoud van het vinden van een ander tijdelijk onderkomen, zal rond de zomervakantie 2010 worden gestart met de renovatie.
Jenaplan Wittevrouwen	Onderzocht wordt of de hoofdlocatie van de school kan worden uitgebreid of dat uitbreiding elders kan plaatsvinden.
Het Zand	Bouw van een sportcentrum en een 4 verdiepingen tellend appartementencomplex naast de school. Hoewel wij in eerste instantie gelijk hebben gekregen van de rechter, zijn wij uiteindelijk in het ongelijk gesteld. Naar onze mening staat het sportcentrum en de woningen te dicht op ons schoolgebouw. Met de andere belanghebbenden hebben wij besloten in hoger beroep te gaan bij de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State.

6.7. Vooruitblik 2010

Voor 8 scholen wordt vervangende nieuwbouw voorbereid en/of gerealiseerd en 7 scholen worden uitgebreid. Zowel bij vervangende nieuwbouw, bij uitbreiding als bij renovatie (1 school) worden de huidige normen voor binnenmilieu toegepast.

Het Ministerie van OC&W heeft binnen het pakket crisismaatregelen voor 2010 geld beschikbaar gesteld voor maatregelen op het gebied van binnenmilieu en energiebesparing voor bestaande schoolgebouwen. De aanvragen daarvoor zijn via de gemeente in 2009 ingediend. In totaal zijn voor 15 van onze scholen aanvragen ingediend. Afhankelijk van de exacte toekenning is hiermee een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro mee gemoeid. Daarmee zullen we in 2010 naar verwachting een verbeterslag op het gebied van binnenmilieu en energiebesparing kunnen maken.

Samen met de andere Utrechtse schoolbesturen en de gemeente Utrecht willen we in 2010 tot sluitende afspraken komen over tarieven en huurovereenkomsten voor de buitenschoolse opvang. Waar mogelijk wordt met uitbreiding van schoolgebouwen ook uitbreiding voor de BSO gerealiseerd.

7. Financieel beleid.

Balans

Balans per 31-12-2009	31-12-2009		31-12-2008	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
Inventaris en apparatuur	2.573.676		2.072.902	
Leermiddelen	786.325		640.942	
Overige materieel vaste activa	300		350	
		3.360.301		2.714.194
Financiele vaste activa				
Effecten		6.401.954		6.094.352
		9.762.255		8.808.546
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	493.043		148.551	
Ministerie van OCW	1.843.751		2.180.145	
Overige vorderingen	299.877		524.753	
Overlopende activa	668.596		141.081	
		3.305.267		2.994.530
Liquide middelen		4.100.933		3.011.534
		7.406.200		6.006.064
		17.168.455		14.814.610

		31-12-2009		31-12-2008
Passiva				
Eigen vermogen				
Eigen vermogen		6.391.941		5.329.820
Voorzieningen				
Overige voorzieningen		4.559.590		4.564.185
Kortlopende schulden				
Crediteuren	1.016.761		655.610	
Belastingen, sociale premies en verzekeringen	1.766.817		1.442.501	
Schulden terzake van pensioenen	502.743		443.585	
Overige kortlopende schulden	836.656		615.260	
Overlopende passiva	2.093.947		1.763.649	
		6.216.924		4.920.605
		17.168.455		14.814.610

Staat van baten en lasten			
	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Baten			
Rijksbijdrage OCW	45.225.221	43.436.724	41.748.781
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	1.495.119	814.271	1.915.050
Overige baten	1.166.678	818.200	1.477.063
Totaal baten	47.887.018	45.069.195	45.140.894
Lasten			
Personeelslasten	40.006.240	38.427.832	36.699.515
Afschrijvingen	807.255	750.651	733.221
Huisvestingslasten	3.247.979	2.808.800	3.132.560
Overige lasten	3.395.135	2.985.589	3.288.294
	47.456.609	44.972.872	43.853.590
Saldo baten en lasten	430.409	96.323	1.287.304
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	639.548	305.660	411.453
Financiële lasten	7.836	5.075	481.604
Saldo financiële baten en lasten	631.712	300.585	-70.151
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.062.121	396.908	1.217.153
Netto resultaat	1.062.121	396.908	1.217.153

De **jaarrekening 2009** is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring en geeft een getrouw beeld van de stand van zaken in 2009.

Het resultaat is € 1.062.121 positief. In de begroting 2009 was een exploitatieresultaat ad € 396.908 opgenomen. In de onderstaande pagina's wordt een analyse van het resultaat weergegeven.

Kort samengevat wordt het hogere resultaat grotendeels veroorzaakt door hogere baten uit impuls gelden en het grensverkeer SWV en de hogere financiële baten a.g.v. de koersstijgingen van de beleggingen. Onder de huidige gegevens beschikt de SPO over voldoende vermogen en zullen in de toekomstige begrotingen geen exploitatieoverschotten voor de opbouw van het vermogen benodigd zijn.

De SPO voert een aantal maatregelen uit om "in control" te zijn, periodieke financiële rapportage op bestuursniveau is daar een onderdeel van. Verder wordt de uitputting van de budgetten per school bovenschools frequent gevolgd, waarbij met name op exploitatieresultaat gestuurd wordt. De personele en financiële administratie wordt gevoerd door het administratiekantoor OSG. Met het informatiesysteem Infonet zijn gegevens omtrent o.a. personele formatiegegevens en budgetoverzichten per school online beschikbaar. Verder beschikt een groot deel van de scholen over administratieve krachten die de schoolleiding op financieel en personeel gebied beheersmatig ondersteunen.

Resultaat analyse.

De SPO begroting is opgebouwd uit 34 deelbegrotingen. De opstelling van deze begroting vindt plaats in het 3^e kwartaal van het voorafgaande jaar. De vergelijkingen van de werkelijke cijfers t.o.v. de begroting laten grote verschillen zien die veelal zijn ontstaan door gebeurtenissen die zowel effecten hebben op baten als op de lasten, maar in veel gevallen vrijwel resultaatneutraal zijn. Zoals hierboven al vermeld, is bewaking van de positieve exploitatieresultaten een belangrijk onderdeel van de planning en control cyclus.

Op het moment van opstellen van de begrotingen zijn er nog een aantal onbekende factoren, zoals ontwikkelingen van leerlingenaantallen, personele formatie en CAO maatregelen. De kalenderjaar-begroting, waarvan ruim 80% bestaat uit personele lasten, is mede gebaseerd op het personeels-formatieplan 2008/09 en voor 5/12 deel gebaseerd op het in het voorjaar 2009 op te stellen formatieplan 2009/10. Dit leidt onvermijdbaar tot verschillen tussen de begroting en de realisatie. In de begroting 2009 is rekening gehouden met een stijging van de personele baten en lasten van 3 % a.g.v. CAO maatregelen en wijziging werkgeverslasten. De geschatte effecten voor de personele baten en lasten in 2009 t.o.v. de begrote cijfers zijn circa 3,2 %. Deze percentages hebben in principe geen effect op het eindresultaat, immers tegenover deze hogere baten staan direct hogere lasten.

Resultaat analyse 2009	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Baten		
Rijksbijdrage OCW	1.789	3.476
Overige overheidsbijdragen	681	-420
Overige baten	348	-310
Financiële baten	331	702
Totaal	3.149	3.448
Lasten		
Personele lasten	1.578	3.307
Afschrijvingen	57	74
Huisvestingslasten	439	115
Overige instellingslasten	409	107
	2.483	3.603
Saldo	666	-155

Baten.

Rijksbijdrage OCW	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Personele vergoedingen	788	2.038
Overige personele vergoedingen	660	977
Vergoeding materiële kosten	175	513
Overige materiële vergoedingen	166	-50
Totaal	1.789	3.478

Personele vergoedingen € 788.000.

Scholen kunnen, doordat o.a. de ouders de kinderen bij meerdere besturen aanmelden, maar beperkt inschatten hoe sterk de groei van het aantal leerlingen zal worden.

Dat maakt dat er behoudend begroot wordt. In 2009 is daardoor de begrote groei van het aantal leerlingen te laag ingeschat. De uiteindelijke instroom van nieuwe leerlingen bleek hoger. Hierdoor zijn er voor € 531.000 aan extra groeibaten gerealiseerd.

Het overige verschil ad € 257.000 wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere aangepaste bekostiging.

De verschillen t.o.v. 2008 worden vrijwel geheel veroorzaakt door de CAO verhogingen en de toename van het aantal leerlingen.

Overige personele vergoedingen € 660.000

Door een verhoging van de vergoedingscomponenten in het budget voor personeel en arbeidsbeleid, zijn de baten met € 103.000 t.o.v. de begroting toegenomen. Door een sterke toename van het aantal rugzakkinderen, is in 2009 aan personele vergoeding € 183.000 meer aan baten gerealiseerd dan begroot. Met ingang van het schooljaar 2009/10 wordt in navolging op het VO ook in het PO gewerkt met impulsgebieden. Dit zijn gebieden die op basis van de armoede/inkomensfactor tot impulsgebied worden gerekend. 13 SPO scholen bevinden zich in zo'n impulsgebied. Bij het opstellen van de begroting is gerekend met 10 scholen en € 700 aan impulsbaten per gewichtsléerling (0,3 en 1,2). Na de definitieve vaststelling en een bijstelling a.g.v. de afname van het landelijk aantal gewichtsléerlingen, werd dit bedrag uiteindelijk € 1.553. Dit genereerde € 288.000 aan extra baten. Resteert € 86.000 aan overige personele baten, zoals o.a. loonkosten subsidies PO en projectsubsidies.

De verschillen t.o.v. 2008 worden vrijwel geheel veroorzaakt door impuls gelden en de toename van het aantal leerlingen.

Vergoeding materiële kosten € 175.000.

Ook de definitieve vaststelling van deze rijksbaten wordt in het najaar, nadat de begroting is opgesteld, bekend gemaakt. Door prijsstijgingen hoger dan begroot en verhoging van enkele normvergoedingen, zijn de extra baten € 83.000. Verder is er door extra groei van het aantal leerlingen € 92.000 aan hogere vergoeding voor materiële kosten gerealiseerd.

De verschillen t.o.v. 2008 worden vrijwel geheel veroorzaakt door de toename van het aantal leerlingen.

Overige materiële vergoedingen € 166.000.

Dit zijn niet in de begroting opgenomen c.q. hogere subsidies voor o.a. cultuureducatie € 110.000 en VSE e.d. € 56.000.

Overige overheidsbijdragen € 681.000.

Overige rijksbijdragen	Verschil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Verschil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Gemeentelijke subsidies	634	-351
Overige overheidsbijdragen	47	-69
Totaal	681	-420

Gemeentelijke subsidies € 634.000

De SPO Utrecht huurt op subsidiebasis schoolconciërges in via de gemeente Utrecht. De lasten worden "gesaldeerd" begroot op personele lasten. In de exploitatierekening worden de subsidiebaten en personele lasten apart verantwoord. Dit geeft een begrotingsverschil van € 118.000 op de baten. Verder zijn er voor € 423.000 meer aan baten gerealiseerd aan specifieke gemeentelijke subsidies zoals combinatiefuncties € 189.000, Kaleidoscoop training € 94.000, brede school € 12.000, vreedzame wijk € 64.000, Carroussel-VSD € 44.000 en leerlingenzorg € 20.000.

Aan materiële baten ontving de SPO € 113.000 meer dan begroot t.b.v. projecten zoals praktijkgerichte leeromgeving (V)SO, verkeer en school en veiligheid. Het verschil t.o.v. 2008 wordt veroorzaakt door bovenstaande punten en de afbouw van de gemeentelijke bruidschat in 2008 € 559.000.

Overige overheidsbijdragen € 47.000

Dit betreft een premierestitutie van het vervangingsfonds inzake een bonus i.v.m. lagere declaraties ziektevervang. In 2008 was er sprake van premierestitutie van een onterechte malus ad € 116.000

Overige baten € 348.000.

	begroting 2009	werkelijk 2008
	X € 1.000	X € 1.000
Opbrengst medegebruik	5	-311
Detachering personeel	-158	-141
Bijdrage derden en overige baten	501	141
Totaal	348	-311

Opbrengst medegebruik € 5.000

Dit betreft bijdragen van derden voor het medegebruik van schoolgebouwen.

Als andere scholen of instanties gebruik maken van lokalen in de scholen, betalen zijn een vergoeding die de SPO Utrecht benut voor de exploitatiekosten van de betreffende gebouwen (schoonmaak, onderhoud, verwarming, etc).

Het verschil t.o.v. 2008 wordt veroorzaakt door het feit dat in 2008 met terugwerkende kracht een aantal jaren in rekening is gebracht.

Detachering personeel - € 158.000

De SPO ondersteunt in specifieke gevallen medewerkers die zich elders bij een andere werkgever willen oriënteren. Er worden personeelsleden bij de stichting PCOU gedetacheerd t.b.v. de kopklas. Deze kopklas is van de SPO naar deze stichting overgegaan. Het verschil t.o.v. de begroting 2009 en 2008 wordt o.a. veroorzaakt door vertrek van gedetacheerd personeel.

Bijdrage derden en Overige baten. € 501.000

Dit betreft niet c.q. lager begrote subsidies voor de lerarenbeurs € 86.000, baten grensverkeer SWV € 144.000 en specifieke schoolsubsidies zoals techniek, europlatform, wereldschool, kennisnet e.d. ad € 60.000., afwikkeling diverse huisvestingsprogramma's € 75.000 en niet begrote baten ad € 136.000 uit schoolactiviteiten zoals ouderbijdragen, rommelmarkten, sponsorlopen, braderieën, oud papier e.d. Het verschil t.o.v. 2008 wordt met name veroorzaakt door de toename van de lerarenbeurs.

Lasten.

Personele lasten € 1.578.000

Personele lasten	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Lonen en salarissen	504	3.028
Overige personele lasten	1.074	279
Totaal	1.578	3.307

Lonen en salarissen € 504.000.

Lonen en salarissen	Vershil t.o.v begroting 2008 X € 1.000
GPL stijging 0,20%	65
Extra inzet formatie tbv rugzakken	183
Extra inzet tbv groei leerlingen en gemeentelijke subsidies	256
Toename personele lasten	504

De salarislasten zijn in 2009 gemiddeld met 0,2% t.o.v. het begrote prijspeil gestegen door de al eerder genoemde CAO effecten. De extra inkomsten t.b.v. rugzakken, groei leerlingen en gemeentelijke subsidies zijn grotendeels formatief ingezet. Het verschil t.o.v. 2008 wordt veroorzaakt door de groei van de formatie a.g.v. groei van het aantal leerlingen en (deels) de CAO effecten.

Overige personele lasten € 1.074.000

Overige personele lasten	Vershil t.o.v begroting 2008 X € 1.000
Dotatie personele voorziening	357
Extern personeel	535
Cursuskosten	55
Vordering fiscus	58
overige personele lasten	69
Totaal	1074

De dotatie aan de personele voorziening ad € 357.000 heeft betrekking op de uitgestelde BAPO (€325.000) en de voorziening t.b.v. jubilea en spaarverlof (€ 32.000).

De hogere lasten voor extern personeel worden veroorzaakt door de "gesaldeerde" begroting van de schoolconciërges ad € 118.000,- (zie tevens de gemeentelijke subsidies), inhuur interim schooldirectie en externe inhuur niet direct invulbare vacatures € 191.000, hogere lasten grensverkeer van het samenwerkingsverband € 136.000, externe inzet t.b.v. projecten zoals afstemming € 40.000 en overige personele inhuur ad € 50.000.

In 2009 heeft de belastingdienst een controle inzake afdrachtvermindering loonheffing 2004 uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle is een naheffing mogelijk. Het verschil t.o.v. 2008 wordt grotendeels door bovenstaande zaken veroorzaakt.

Afschrijvingen € 45.000.

Afschrijvingen	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
afschrijving inventaris en apparatuur	118	50
Afschrijving leermiddelen	-69	-2
afschrijving meubilair en overige apparatuur	8	26
Totaal	57	74

Per school zijn er meerjaren- investeringsplannen opgesteld. Deze plannen worden jaarlijks geactualiseerd, waarbij verschuivingen tussen de activa mogelijk zijn. De toename t.o.v. 2008 wordt grotendeels veroorzaakt door investeringen in meubilair en ICT.

Huisvestingslasten € 439.000.

Huisvestingslasten	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Kosten huur	21	26
onderhoud en dotatie onderhoudsvorz.	55	-110
Energie en water	274	232
Schoonmaakkosten	92	69
Overige huisvestingslasten	-3	-102
Totaal	439	115

Kosten huur € 21.000

Deze post betreft de huur- en servicekosten van het bestuurskantoor.

Klein onderhoud en dotatie onderhoud voorziening € 55.000.

Klein onderhoud betreft lasten op het gebied van klein schoolonderhoud, zoals reparaties aan gebouwen en installaties. In 2009 is een substantieel deel van het contractuele onderhoud t.l.v. de voorziening onderhoud gebracht. In 2010 is dit weer afzonderlijk begroot.

Energie en water € 274.000.

Door stijging van het aantal leerlingen en de energieprijzen nemen deze kosten toe. Echter het meerverbruik van gas en Electra bij met name oudere schoolgebouwen, neemt fors toe. In 2010 zal er bij enkele van deze scholen extern onderzoek naar dit hoge verbruik worden uitgevoerd.

Schoonmaakkosten € 92.000.

De schoonmaakkosten zijn door o.a. prijsstijgingen en toename leerlingen hoger dan begroot.

Overige huisvestingslasten - € 3.000.

Deze post betreft lasten voor beveiliging, tuinonderhoud, wettelijke heffingen en medegebruik. De afname t.o.v. 2008 wordt o.a. veroorzaakt door de afbouw van de bijdrage voor facilitair beheer van multifunctionele accommodaties en minder kosten voor medegebruik.

Overige lasten € 410.000.

Overige instellingslasten	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Administratie en beheerslasten	57	108
Kleine inventaris en apparatuur	300	-70
Overige instellingslasten	53	69
Totaal	410	107

Administratie en beheerslasten € 57.000.

Bij dit onderdeel zijn er o.a. hogere lasten voor overige beheerslasten zoals drukwerk, bijdrage UOA en (deels) afboeken van oude vorderingen.

De toename t.o.v. 2008 wordt o.a. veroorzaakt door de stijging van het aantal leerlingen.

Inventaris en apparatuur € 300.000

Bij dit onderdeel zijn er hogere lasten voor aanschaf kleine inventaris € 61.000, onderhoud en beheer ICT apparatuur € 47.000, reproductiekosten € 47.000 en leermiddelen € 117.000.

De overschrijding van de leermiddelen wordt grotendeels veroorzaakt door eenmalige subsidies (VVE en VSE). De overige overschrijdingen vloeien voort uit bewust hogere aanschaf (kleine inventaris), toename en vervanging ICT en kopieerapparatuur.

De afname t.o.v. 2008 wordt veroorzaakt door lagere aanschaf van leermiddelen a.g.v. afbouw subsidies.

Overige instellingslasten € 53.000.

Deze post bevat een verzameling van beheersmatige lasten en lasten t.b.v. buitenschoolse leerling-activiteiten. Deze overschrijding wordt vrijwel geheel veroorzaakt door buitenschoolse leerling-activiteiten zoals culturele vorming, excursies en sportdagen.

Financiële baten en lasten.

Financiële baten en lasten	Vershil t.o.v begroting 2009 X € 1.000	Vershil t.o.v werkelijk 2008 X € 1.000
Rente baten	28	-77
overige financiële baten	306	305
overige financiële lasten	-3	474
Totaal	331	702

Rentebaten € 28.000.

Door efficiënt liquiditeitenbeheer worden tijdelijk overtollige gelden op rentedragende producten zoals deposito's en bonusrekeningen gestald. Deze opbrengst is afhankelijk van het daadwerkelijke liquiditeitenverloop en wordt defensief begroot. Door een sterke daling van de creditrentetarieven zijn de baten in 2009 lager dan in 2008.

Overige financiële baten en lasten € 303.000.

Deze baten betreffende de opbrengst van de vastrentende beleggingen ad € 230.000.

De SPO Utrecht heeft langdurig overtollige liquiditeiten belegd in obligaties en een lening met een gegarandeerde eindwaarde. Deze beleggingen zijn conform de voorschriften in het treasurystatuut. De obligaties leveren altijd een vaste rente op en worden op de aflossingsdata tegen de koers van 100% (pari) afgelost. Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 660) schrijven voor dat op de balansdatum de aanschafwaarde of indien lager de marktwaarde van de beleggingen opgenomen

dient te worden. Indien de SPO Utrecht nu deze obligaties zou willen verkopen, zou er een koerswinst van € 307.000 optreden. Echter in 2008 was er nog sprake van een koersverlies ad €473.000

De huidige liquide stand en de liquiditeiten planning laten zien dat een verkoop voor de 1^e vervaldatum (2010) niet aan de orde is. De SPO Utrecht overweegt in 2010 haar beleggingsportefeuille op basis van de nieuwe regelgeving aan te passen. Onderstaand een overzicht van deze beleggingen.

Obligaties 31-12-2009								
Soort obligatie	Start/vrijval	Nominaal €	Koers aanschaf	aanschafwaarde	Balanswaarde 2.008 €	Balanswaarde 31-12-2009	Balansverschil t.o.v. 2008 €	Koers 31-dec
5,25% Bank Ned. Gem	2001/11	1.000.000,00	108,26%	1.082.595,00	1.045.200,00	1.054.600,00	9.400,00	105%
5,00% Nederland	2001/11	575.000,00	107,62%	618.827,50	611.800,00	603.750,00	8.050,00-	105%
4,63% Merrill Lynch	2003/13	980.000,00	103,97%	1.018.869,20	838.439,00	1.000.482,00	162.043,00	102%
5,50% Deutsche Bank	2001/11	445.000,00	106,88%	475.616,00	457.237,50	466.138,00	8.900,50	105%
5,50% ING	2001/12	460.000,00	106,80%	491.284,60	464.600,00	478.354,00	13.754,00	104%
4,25% Goldman Sachs	2003/10	480.000,00	100,85%	484.080,00	465.600,00	484.080,00	18.480,00	101%
variabel ING perp	2004/14	350.000,00	95,83%	335.390,30	141.750,00	170.065,00	28.315,00	49%
5,50% Royal bk Scotland	2004/09	355.000,00	96,49%	342.534,90	147.325,00	144.485,00	2.840,00-	41%
0,00% ING 5YR	2006/11	2.000.000,00	100,00%	2.000.000,00	1.922.400,00	2.000.000,00	77.600,00	100%
		6.645.000,00	103,07%	6.849.197,50	6.094.351,50	6.401.954,00	307.602,50	96%
Waarderingsregel balans: de aanschafwaarde of indien lager de marktwaarde per 31-12								

Treasurybeleid

Mede als gevolg van de kredietcrisis is de regeling Beleggen en Belenen eind 2009 aangescherpt. Belangrijkste wijzigingen voor nieuwe beleggingen zijn de ophoging naar AA rating en de uitsluiting van financiële instellingen die geen lid van de E.U. zijn of geen partij zijn bij de overeenkomst E.E.R. De SPO Utrecht beschikt over een eigen treasurystatuut. In 2009 is het gevolgde beleid gebaseerd op het treasurystatuut. Liquiditeitsoverschotten op lange termijn zijn in effecten belegd, overschotten met een korte looptijd worden op de meest effectieve en rentegevende wijze weggezet.

Voorzieningen

Personele voorzieningen.

Bovenschools worden voorzieningen gevormd voor personeel, zoals BAPO, spaarverlof, jubilea etc. De hieruit voortvloeiende risico's zijn in de personele voorzieningen opgenomen.

BAPO en richtlijnen jaarverslaggeving (RJ660).

Deze nieuwe richtlijnen schrijven voor dat in de jaarrekening voor iedere werknemer van 47 jaar en ouder een voorziening voor toekomstige BAPO - verplichtingen dient te worden opgenomen. Een berekening van de contante waarde van deze verplichting laat zien dat de SPO Utrecht een voorziening van circa € 8.500.000 zou dienen te treffen. In deze contante waarde is de BAPO - component in de lumpsum vergoeding ad 2%, niet meegenomen. Het vormen van deze voorziening leidt tot ongewenste vermogenseffecten zoals een sterk negatief eigen vermogen.

Het ministerie van OCW heeft middels een schrijven van 26-2-2009 aangegeven dat er een ministeriele regeling wordt voorbereid, die inhoudt dat deze voorziening voor de jaren 2008 en 2009 niet op deze wijze gevormd hoeft te worden. De bestendige gedragslijn van voorgaande jaren wordt voortgezet, derhalve wordt er alleen een voorziening voor de uitgestelde BAPO gevormd.

BAPO per 31-12-2009				
Leeftijdsgroep - Bapo	Bruto Wtf	Bapo recht	Bapo opgenomen	Bapo niet opgenomen
0-52	536,28	0,00	0,00	0,00
52-56	76,77	7,87	3,30	4,56
56-100	112,12	22,98	11,94	11,03
Som:	725,16	30,84	15,25	15,60

Bovenstaand overzicht geeft de BAPO rechten en de opgenomen BAPO per 31-12-2009 weer. In de lumpsumvergoeding personele lasten zit een vergoedingscomponent van 2%. Dit is circa

€ 670.000 op jaarbasis en wordt bovenschools ingehouden. De kosten van de opgenomen BAPO bedragen circa € 680.000 per jaar en worden bovenschools betaald. De uitgestelde BAPO t/m 2008 wordt begroot op € 1.447.000. Hiervoor is een "voorziening BAPO" opgenomen.

BAPO per 31-12-2014				
Leeftijdsgroep - Bapo	Bruto Wtf	Bapo recht	Bapo opgenomen	Bapo niet opgenomen
0-52	462,15	0,00	0,00	0,00
52-56	62,35	6,39	0,00	6,39
56-100	196,11	40,19	14,47	25,72
Som:	720,62	46,58	14,47	32,11

Bovenstaand overzicht is een extrapolatie van het huidige personeelsbestand en geeft bij ongewijzigd beleid de BAPO rechten per 31-12-2014 weer (46,58 FTE). De verwachting is dat het aantal personeelsleden dat gebruik gaat maken van de BAPO regeling zal toenemen. Bij een aanname van 60% opgenomen BAPO is dit 27,9 fte. De lasten zijn dan circa € 1.050.000. Bij een gelijkblijvend vergoedingspercentage van 2%, dit is circa € 700.000, ontstaat er een tekort van € 380.000. Deze prognose is gebaseerd op de bestaande BAPO - regeling en rechten. De SPO Utrecht zal het BAPO - verbruik nauwlettend blijven volgen en het bovenschoolse inhoudingspercentage indien noodzakelijk aanpassen.

Voorziening onderhoud.

Het saldo van deze voorziening bedraagt € 2.450.451. Samen met de dotaties ad € 538.847 is het hierdoor mogelijk om in de jaren 2010-2014 een deel van het achterstallige onderhoud weg te werken.

Kengetallen.

	2009	2008
Liquiditeit		
<i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	1,27	1,22
Solvabiliteit 1.		
<i>eigen vermogen(exclusief voorzieningen)/totaal passiva * 100%</i>	37%	36%
Solvabiliteit 2.		
<i>eigen vermogen(inclusief voorzieningen)/totaal passiva * 100%</i>	64%	67%
Kapitalisatiefactor		
<i>totaal passiva/totalenbaten * 100%</i>	36%	33%
Rentabiliteit.		
<i>Resultaat gewone bedrijfsvoering/totale baten * 100%</i>	2,2%	2,7%

Ontwikkelingen vermogenspositie SPO en kengetallen.

In de media heeft de vermogenspositie van de schoolbesturen veel aandacht gekregen. Door de invoering van de lumpsum zijn de schoolbesturen geconfronteerd met risico's op het gebied van personele en materiële zaken. Hiervoor wordt een vermogenspositie in de vorm van o.a. een algemene reserve opgebouwd. Kengetallen die gebruikt worden om deze positie in een percentage uit te drukken zijn o.a. solvabiliteit, weerstandsvermogen, rentabiliteit en liquiditeit. In 2009 is het rapport commissie vermogensbeheer onderwijsinstellingen verschenen. Dit rapport, opgesteld onder leiding van prof.dr. F.J.H. Don, zal als maatstaf voor o.a. de vermogenspositie van onderwijsinstellingen gaan gelden. In het rapport worden de volgende risico's aangemerkt als risico's die (voor een belangrijk deel) niet beheersbaar zijn en niet voorzien kunnen worden:

1. Fluctuatie in leerlingaantallen.
2. Financiële gevolgen van arbeidsconflicten.
3. Instabiliteit van de bekostiging.
4. Onvolledige indexatie van de bekostiging.

Aan deze vier risico's wordt een algemeen restrisico toegevoegd. Dit betreft risico's die niet hoog genoeg of onvoldoende kwantificeerbaar zijn.

Vermogenskengetallen in dit rapport zijn solvabiliteit en de kapitalisatiefactor. Voor budgetbeheer worden de liquiditeit en rentabiliteit gebruikt.

De **liquiditeit** geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname. De onder en bovengrens zijn resp. 0,5 en 1,5.

Solvabiliteit.

Bij de solvabiliteit gaat het er om in hoeverre een bestuur op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Absolute normen voor de solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaats vinden. De ondergrens voor de solvabiliteit is circa 20%.

De **kapitalisatiefactor** geeft de verhouding van het geïnvesteerde vermogen tot de gerealiseerde omzet. Een hoge waarde duidt op een overkapitalisatie, een lage waarde duidt op een tekort aan kapitaal. De bovengrens voor deze factor is circa 35%.

Als indicator is de **rentabiliteit** een waardevol trendgegeven. Te grote positieve verschillen roepen vragen op inzake het bestedingspatroon. Negatieve verschillen duiden wellicht op een te ruim financieel management, met mogelijke consequenties in de komende jaren. De onder- en bovengrens voor dit kengetal is resp. 0% en 5%.

Gezien de bovenstaande kengetallen kan geconcludeerd worden dat de SPO Utrecht als stichting, ruim 6 jaar na haar oprichting, financieel gezond is en dus over voldoende financiële reserves beschikt. Verdere onttrekking van baten aan het onderwijs t.b.v. vermogensopbouw, zal onder deze omstandigheden niet meer noodzakelijk zijn. De komende jaren zal dan een sluitende begroting, zonder grote financiële overschotten, het uitgangspunt zijn.

Kengetallen exploitatie.

Rentabiliteit		Werkelijk 2009	Werkelijk 2008
(Rijks)bijdragen OCW / totale baten		93,2%	92,6%
Overige overheidsbijdr. / totale baten		3,1%	4,2%
Overige baten / totale baten		2,4%	3,3%
Financiële baten / totale baten		1,3%	-0,2%
Personele lasten / totale lasten		84,3%	83,7%
Afschrijvingslasten / totale lasten		1,7%	1,7%
Huisvestingslasten / totale lasten		6,8%	7,1%
Ov.instellingslasten / totale lasten		7,2%	7,5%
Personele lasten / totale lasten		84,3%	83,7%
Materiële lasten / totale lasten		15,7%	16,2%
Baten / lasten per leerling		Werkelijk 2009	Werkelijk 2008
(Rijks)bijdragen OCW / leerling		€ 5.089	€ 4.953
Overige overheidsbijdragen / leerling		€ 168	€ 227
Overige baten / leerling		€ 131	€ 175
Financiële baten / leerling		€ 71	€ 8-
Personele lasten / leerling		€ 4.502	€ 4.354
Afschrijvingslasten / leerling		€ 91	€ 87
Huisvestingslasten / leerling		€ 366	€ 372
Ov.instellingslasten / leerling		€ 382	€ 390
Personele lasten / leerling		€ 4.502	€ 4.354
Materiële lasten / leerling		€ 838	€ 849
Baten - Lasten (per leerling)		€ 120	€ 144

Begrotingen

Volgens afspraak is voor 1 december 2009 de begroting 2010 bij de gemeente ingediend. De SPO begroting is een resultante van de afzonderlijke schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting. De begroting laat een klein positief resultaat zien.

Toekomstparagraaf.

- **Ontwikkelingen gewichtenregeling en invoering impuls gelden.**

De rijksoverheid heeft per 2007 (teldatum 1 oktober 2006) geleidelijk een nieuwe gewichtenregeling (Herijking gewichtenregeling basisonderwijs oktober 2005) ingevoerd. Met ingang van het schooljaar 2010/2011 (teldatum oktober 2009) zijn alle leerlingen op deze nieuwe wijze gewogen. Deze nieuwe gewichtenregeling veroorzaakt een afname van het aantal gewichtsl leerlingen en dus een afname van de baten. Hiervoor is een compensatieregeling in het leven geroepen. De drempel (percentage dat niet bekostigd wordt) is in stappen verlaagd van 9% naar uiteindelijk 6% voor 2008/09. Voor de berekening van de baten voor het schooljaar 2010/11 is er een afname van het aantal gewichtsl leerlingen van 17% t.o.v. schooljaar 2006-2007, hetgeen een afname van circa € 1.300.000 aan baten betekent. De compensatie hiervoor in 2010/11 bedraagt 25%. In deze berekening worden de inkomsten vergeleken met het referentiejaar 2006-2007. Als een school in de totale baten, inclusief de hieronder vermelde impulsbaten, er op achteruit gaat, is er recht op compensatie. Na het schooljaar 2010/11 wordt de compensatie nihil.

Met ingang van het schooljaar 2009/10 zijn de zgn. impuls gelden ingevoerd. Impuls gebieden zijn gebieden waarbij criteria als "laag inkomen" en "uitkeringen" gelden. Deze impuls gebieden worden voor een periode van 4 jaar vastgesteld. Scholen die zich in deze gebieden bevinden, ontvangen dan naast de reguliere gewichtenbaten een bedrag per gewichtsl leerling. Bij de toekenning van dit laatste bedrag wordt er geen drempel gehanteerd. Voor het schooljaar 2010/11 wordt er € 1.450 per gewichtsl leerling uitgekeerd. Voor de volgende schooljaren wordt dit circa € 1.600., echter dit is een ruwe schatting en o.a. mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen van het aantal gewichtsl leerlingen. Het aantal SPO scholen dat wordt geconfronteerd met terugloop in baten a.g.v. de gewichtenregeling, is groter dan het aantal scholen in de impuls gebieden.

Gevreesd moet worden dat de dalende lijn van gewichtsl leerlingen zich zal voortzetten.

Daarmee wordt in feite ook een politieke lijn aangegeven: de onderwijsachterstand is op basis van deze leerlinggewichten een afnemende zaak. Een conclusie die in feite volstrekt onjuist is, omdat de parameters waarmee wordt gewerkt invalide zijn. Achterstand is immers geen absoluut begrip, maar een relatieve zaak. Daarom kan het ook niet zo zijn dat de indicatoren die achterstanden meten, absoluut worden vastgesteld. Dat gebeurt nu wel door uit te gaan van vastliggende opleidingsniveaus die bepalen of er sprake is van achterstand. Op die wijze is het zeker dat na verloop van tijd de achterstanden formeel zijn weggewerkt, terwijl ze feitelijk nog bestaan. Binnen de SPO Utrecht is voorlopig beleid ontwikkeld om tot een herverdeling van de impuls gelden over meerdere scholen te komen. Hierbij zal de doelgroep uitgangspunt zijn. Verder zal de SPO Utrecht in de toekomst maatregelen dienen te nemen om deze "verborgen onderwijsachterstanden" weg te werken.

- **Vergoeding bestuur en management.**

Het ministerie heeft aangekondigd dat m.i.v. het schooljaar 2010/11 de vergoeding voor Bestuur&Management (B&M) gaat verdwijnen. Deze vergoeding is in 2006 bij aanvang van de lumpsumbekostiging in het leven geroepen. De doelstelling van deze vergoeding was het versterken van de control-functie teneinde de risico's van de lumpsumbekostiging te kunnen beheersen. Binnen het PO is deze inkomstenstroom als structureel beschouwd. Zo ook binnen de SPO Utrecht, waar dit bedrag als vast inkomensbestanddeel van de bovenschoolse begroting werd gebruikt. Zoals nu blijkt denkt het ministerie anders over de structurele aard van deze bekostiging en is de bezuiniging definitief. In het schooljaar 2009/10 wordt er € 420.000 aan baten ontvangen. Gezien de aangekondigde draconische bezuinigingen die ons mogelijk vanaf 2011 te wachten staan, is het niet zinvol om al voor het schooljaar 2010/11 voor een totaal nieuwe verdeelsystematiek te kiezen. Na een grondige analyse van de laatste en toekomstige ontwikkelingen van de bovenschoolse begroting, kan hierop € 215.000 bezuinigd worden. Dit betreft de lasten voor planmatig onderhoudsbeheer (€ 50.000), inhuur externe deskundigen € 15.000 en de verzamelpost voor o.a. formatieve knelpunten, bezetting nieuwe scholen, outplacementtrajecten, etc. (€ 150.000). Het restant ad € 215.000 wordt gefinancierd door een inhouding van 11% op de impuls gelden 2010/11. De keuze voor de korting op de impuls gelden, een bate die door de 13 scholen in de impuls gebieden wordt gegenereerd, is op financiële gronden gebaseerd. In de praktijk blijkt, dat met name door deze impuls gelden, de 13 scholen zich in een relatief sterkere financiële positie bevinden dan de overige

scholen. Deze overige scholen hebben naast een beperktere bekostiging o.a. ook te maken met een terugval in de baten a.g.v. de nieuwe gewichtenregeling. Een korting op de baten van deze scholen zal de onderwijskwaliteit onaanvaardbaar aantasten.

- **Toekomstige bezuinigingen als gevolg van de kredietcrisis.**

Ook het ministerie van OCW wordt vanaf 2011 geconfronteerd met bezuinigingen als gevolg van de kredietcrisis. Een ambtelijke werkgroep heeft de opdracht gekregen om tot 20% aan bezuinigingsmaatregelen in kaart te brengen. Deze plannen worden tevens voorgelegd aan een klankbordgroep van de PO-raad. Wat de effecten van deze bezuinigingen voor het PO in het algemeen en de SPO Utrecht in het bijzonder zullen zijn, is nog niet bekend. Echter enig voorbehoud met het aangaan van nieuwe meerjarige verplichtingen is wellicht op zijn plaats.

- **Investerings in materiële vaste activa.**

Jaarlijks worden de meerjaren investeringsplannen geactualiseerd.

In deze plannen zijn voor de komende jaren jaarlijks voor € 1.000.000 tot € 1.600.000 aan investeringen opgenomen. De aanschaf van deze materiële vaste activa wordt met eigen vermogen gefinancierd. De afschrijvingslasten stijgen jaarlijks tot circa € 1.000.000. Deze gegevens zijn in onderstaande meerjarenbegroting verwerkt.

- **Meerjarenbegroting.**

Door een geprognosticeerde stijging van het aantal leerlingen zal de begroting jaarlijks toenemen. De onderstaande meerjaren begroting laat een jaarlijks een klein positief resultaat zien.

SPO Utrecht Meerjarenbegroting 2010-2014						
Baten		Begroot 2010 X € 1.000	Begroot 2011 X € 1.000	Begroot 2012 X € 1.000	Begroot 2013 X € 1.000	Begroot 2014 X € 1.000
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	46.904	47.848	49.019	49.637	50.295
3.2	Overige overheidsbijdragen	1.442	1.450	1.500	1.500	1.500
3.5	Overige baten	896	900	900	900	900
	Totaal baten	49.242	50.198	51.419	52.037	52.695
Lasten		Begroot 2009 X € 1.000	Begroot 2010 X € 1.000	Begroot 2011 X € 1.000	Begroot 2012 X € 1.000	Begroot 2013 X € 1.000
4.1	Personele lasten	42.057	43.000	43.959	44.665	45.075
4.2	Afschrijvingen	907	1.064	1.088	1.117	1.069
4.3	Huisvestingslasten	3.093	3.100	3.100	3.100	3.100
4.4	Overige instellingslasten	3.116	3.266	3.349	3.432	3.432
	Totaal lasten	49.173	50.430	51.496	52.314	52.676
	Saldo baten en lasten	69	-232	-77	-277	19
5.1	Financiële baten	306	200	200	200	200
5.2	Financiële lasten	5	10	10	10	10
	Saldo financiële baten en lasten	301	190	190	190	190
	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	370	-42	113	-87	209